

YEŞİL DOĞA YEREL EYLEM GRUBU DERNEĞİ

YEREL KALKINMA STRATEJİSİ

2025

İÇİNDEKİLER (YKS İÇERİK TABLOSU)

1. Yerel Kalkınma Stratejisi Özeti.....	3
2. Yerel Eylem Derneği'nin (YEG) Özellikleri	4
2.1. YEG Alanının Genel Yapısı	4
2.2. Yereldeki Kaynaklar, Fırsatlar, Zorluklar ve Öncelikler	8
2.3. Yasal Yapı ve Yönetim Modeli	11
3. Yerel Katılım ve Yönetişim Süreci	12
3.1. Eğitim Faaliyetleri ve Farkındalığın Geliştirilmesi	12
3.2. Ortaklığın Vizyonu	12
3.3. Paydaş Analizleri	13
3.3.1. Paydaş Görüşme ve Danışma Toplantıları	13
3.3.2. Odak Grup Toplantıları.....	13
3.3.4. Toplum Katılımı	14
3.3.5. GZFT Analizi.....	14
3.3.6. İşbirliği ve Ağ Analizi.....	16
4. Yerel Kalkınma Strateji Hedefleri ve Temel İçerik.....	17
4.1. Strateji Belgeleri ve Politikalarla İlişkiler	17
4.1.1. Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı Uygulamaları.....	17
4.1.2. Sürdürülebilir Uygulama ve Yaklaşımlar	17
4.1.3. Yeşil Gündem İle İlişkili Konular.....	18
4.1.4. İnovasyon, Dijitalleşme ve Yenilik (EIP-AGRI).....	19
4.1.5. Kırsalda Yaşanabilirliğin Artırılması.....	20
4.1.6. İzleme, Değerlendirme ve Raporlama.....	21
5. Yerel Kalkınma Stratejilerinin Hazırlanması.....	22
5.1. Öncelikli Temaların Seçimi ve Gereçlendirilmesi	22
5.2. Öngörülen Faaliyetler (Projeler).....	22
5.3. Projelere Yönelik İş/Eylem Planları	26
6. Finansal Bilgiler.....	26
6.1. Bütçeleme	26
6.2. Finansal Tablolama	26
6.3. Tamamlayıcı Diğer Fonların Belirlenmesi.....	26
7. Yerel Kalkınma Stratejisinin Uygulanması	27
7.1. Küçük Projelerin Uygulanması	27
7.2. Pazar, Markalaşma ve Rekabet Olanaklarının Geliştirilmesi	28
8. İletişim ve Tanıtım	29
9. Ekler	29

1. Yerel Kalkınma Stratejisi Özeti

Kırsal alanlar sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda şehir yerleşim bölgeleri dışında kalan, gelişimden yeterince yararlanamayan, insanların geçimlerini ağırlıklı olarak tarım, hayvancılık ve kırsal turizm ile sağladığı ve genellikle gelir seviyesinin düşük olduğu alanlar olarak kabul edilir.

Kırsallık kavramına ülkeler ve bilim dalları düzeyinde farklı anlamlar yüklenmekle birlikte, yaklaşımların sentezinden bu alanların bir yararlanma bölgeleri oldukları ve çoğunlukla önemli sorunlarla karşı karşıya buldukları sonucu çıkmaktadır. Bu açıdan dünyanın hemen her bölgesinde kırsal kalkınma toplumların en önemli dinamiklerinden biri olarak görülür. Kırsal kalkınma çabalarının genel içeriğinde; tarımsal üretimi artırma, doğal kaynak kaybını azaltma, gelir seviyesi düşük insanların kendi gelişimlerini sağlamaları için destek olma, geliri düşük aile ve çiftçilerin öncelikli ihtiyaçlarını tespit etme, ulusal ve uluslararası yapıya uygun politikalar geliştirme ve yatırımların öncelikle kırsal alanlarda gerçekleşmesini teşvik etme yer alır.

Temelde kırsalın coğrafi yapısı, sosyolojik özellikleri, tarım ekonomisi, demografya, ekoloji, kırsal planlama ve yönetim birimleri de katkı sağlamaktadır. Bu bakımdan kırsal kalkınma gerek uygulaması gerekse etkileşimi çok yönlü olan bir planlama biçimidir.

Ülkemizde Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte, köy ve köylü sorunları sistemli bir şekilde ele alınmaya başlamıştır. Başlangıçta yasal düzenlemelerle uygulamaya konulan kırsal yaklaşımlarda temel hedef; kırsalı kalkındırma, dolayısıyla kırsal nüfusun daha iyi şartlarda yaşamasına olanak sağlamaktır ancak ilerleyen yıllarda nüfus artışı ve şehirleşme ile birlikte kırsal kalkınmanın iki boyutu oluşmaya başlamıştır. Kırsal nüfusun yaşama koşullarını iyileştirme prensibi korunurken, şehirlerde oluşmaya başlayan ve giderek artan sorunlar da kırsal yaklaşımda çok daha belirleyici bir durum haline dönüşmüştür. Bu bakımdan 1960'lı yıllardan itibaren belirli aralıklarla uygulamaya konulan periyodik kalkınma planlarında kırsalın önemli yer tuttuğu dikkati çeker. Kırsalın kalkınmasında dönem dönem Köy-Kent projeleri denenerek kırsaldaki yaşam şartlarının iyileştirilmesi hedeflenmiştir. Bu denemeler politik, ekonomik nedenlerle sonuçlandırılmadığından nihai verilere ulaşılammıştır. Köy-Kent projesinin uygulandığı bölgelerden biri olan Ordu Mesudiye ilçesi de bölgemiz sınırları içerisinde yer almaktadır.

Bu strateji Kabadüz, Mesudiye ve Ulubey ilçelerinde sosyal, ekonomik ve çevresel açıdan sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek, yerel potansiyelleri harekete geçirmek ve kırsalda yaşam kalitesini artırmak amacıyla oluşturulmuştur. Kırsal kalkınma stratejisi; bölgenin doğal, kültürel ve ekonomik potansiyelini sürdürülebilir bir yaklaşımla değerlendirilerek yerel kalkınmayı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Strateji, tarım, hayvancılık ve arıcılık ürünlerinde katma değerli üretimin artırılması, yöresel ürünler ve kırsal turizmin geliştirilmesi gibi ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesini hedeflerken; kadınlar, gençler ve kooperatifler gibi yerel aktörlerin üretim ve karar süreçlerine aktif katılımını da önceliklendirmektedir. Aynı zamanda doğa dostu üretim modelleri, yenilenebilir enerji kullanımı ve dijitalleşme uygulamalarıyla çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlanmaktadır. Bu strateji, LEADER yaklaşımı, EIP-AGRI, IPARD Programı ve Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı gibi ulusal ve uluslararası kalkınma politikalarıyla uyumlu olarak tasarlanmış olup, bölgenin yerel dinamiklerini harekete geçirerek kırsalda yaşam kalitesini artırmayı amaçlamaktadır.

LEADER yaklaşımında küçük ve büyük yerel eylem grupları (YEG) bütçesel olarak eşit tutulmamıştır. Çağrı Rehberin'de belirtildiği üzere küçük YEG bütçesi yıllık 60.000 €, büyük YEG bütçesi 70.000 € dur. Küçük YEG bir ilçeden oluşmaktayken, Yeşil Doğa Yerel Eylem Grubu Derneği gibi büyük YEG'ler üç ilçeden oluşmaktadır. Bu belirlemede nüfusun önemi büyüktür ancak idari yapısı farklı üç ilçenin bir araya gelmesi söz konusudur. Bu durumda büyük YEG'in parçası olan her bir ilçeye 23.333,33 € bütçe düşmektedir. IPARD II sürecinde bölgemizdeki üç ilçenin bütçeden aldığı pay denk tutulmaya çalışılmıştır. Üç ilçemizin toplamda 131 mahallesi bulunmaktadır. Stratejimiz bu kısıtlı bütçenin tüm mahallelere fayda sağlayacak şekilde kullandırılmasıdır.

2. Yerel Eylem Derneği'nin (YEG) Özellikleri

2.1. YEG Alanının Genel Yapısı

Birbirine sınırı olan, aynı coğrafyada aynı iklimi yaşayan insanları bir araya getiren YEG bölgemiz, bu sayede ortak sorunları beraber çözmekte ve daha güzel yarınlara ulaşmayı hedeflemektedir. Başvuru koşullarını sağlayan kriterlere sahip olmaları da YEG alanının belirlenmesinde bir etkidir. Sonuç olarak Yeşil Doğa Yerel Eylem Grubu Derneği faaliyet alanı Kabadüz, Mesudiye ve Ulubey ilçelerinden oluşmuştur. Bu ilçelerin ortak genel yapısı; coğrafi, ekonomik, kültürel ve demografik açılarından benzerlikler taşır. YEG bölgemizi oluşturan üç ilçenin özellikleri özetlenmiştir:

Yüzölçümü: Üç ilçemizin yüzölçümleri; Kabadüz – 343 km², Mesudiye – 1.046 km², Ulubey – 295 km² dir. Ordu ilinin en büyük yüzölçümüne sahip Mesudiye ilçesinin de YEG alanımızda olmasından dolayı üç ilçenin toplamı 1.684 km² olup Ordu ilinin toplam yüzölçümünün (5.914 km²) yaklaşık %29'unu kaplamaktadır.

Coğrafi Konum: YEG bölgemizin; Ordu ili Altınordu, Gürgentepe, Gököy ilçeleri ile Sivas ili Koyulhisar ilçesi, Tokat ili Reşadiye ilçesi ve Giresun ili Bulancak, Şebinkarahisar ilçelerine sınırı bulunmaktadır.

İdari Birimler: Ordu ilinin büyükşehir olması nedeniyle ilçe ve mahalle yapılanması vardır. Bu bağlamda YEG bölgemizde 3 ilçe ve ilçelere bağlı Mesudiye 71, Ulubey 41, Kabadüz 19 olmak üzere toplam 131 mahalle vardır.

Doğal ve Çevresel Özellikler: YEG bölgemizin yükseltisi ortalama 1.000 metredir. Karadeniz iklimi etkisi görülmeyle birlikte, ilçelerimiz iç kesimlerde yer aldığından, kıyıya göre daha karasal bir iklime sahiptir. Dağlık ve engebeli arazi yapısı hakimdir. Ormanlık ve mera alanları oldukça yoğundur. Mesudiye ve Kabadüz bu konuda öne çıkmaktadır. Arazi yapısı nedeniyle Kabadüz ve Ulubey ilçelerinde makineli tarım yaygın olmamakla birlikte bölgenin başlıca tarım ürünü fındıktır. Mesudiye ilçemizde daha çok tarla bitkileri üretilmektedir. Siyez buğdayı üretimi başta olmak üzere yem bitkileri üretimi artırılmaya çalışılmaktadır. Son zamanlarda alternatif ürünlerde (çilek, mavi yemiş vb.) denenmektedir. Ancak iklim değişiklikleri sebebi ile farklı ürün denemeleri küçük alanlarda yapılmakta olup ekonomik verimliliğe ulaşamamaktadır.

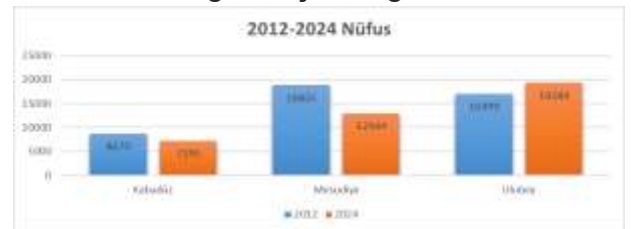
Türkiye'nin denize en yakın kayak merkezi Kabadüz ilçesi Çambaşı Yaylası'nda bulunmaktadır. Çambaşı Yaylası hem yaz hem kış aylarında turizm için bulunmaz doğal güzellik ve özelliklere sahiptir. Yüzey şekillerinin engebeli yapısından dolayı bölgemizde görülmeye değer birçok şelale ve kanyon bulunmaktadır. Ulubey ilçesi Küpkaya Kanyonu,

Ohtamış ve Kadıncık şelaleleri bu konuda başı çekmektedir. Çambaşı Yaylası şehir merkezine en yakın yayla olması sebebiyle kozmopolit bir yapıya sahiptir. Toparak mülkiyeti açısından bakıldığında ilçe halkına ait arazi büyüklüğü azınlıktadır. Büyük oranda, çevre il ve ilçelerde yaşayanlara aittir. Türkiye'nin ilk imarlı yayla merkezi olma özelliğini de taşımaktadır. Mesudiye ilçesi Keyfalan Yaylası da yine bölgemizin ve çevre ilçelerin ortak yaylası olarak kullanılmaktadır. Mesudiye ilçesinde yer alan Yeşilce Mahallesi tüm evlerin çatısı kırmızı ve beyaz badanalı olması ile tanınır. Topçam Mahallesi Yaylaları 1998 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile turizm alanı ilan edilmiştir.

Kabadüz ve Mesudiye ilçelerinin geniş otlaklara sahip mera alanları olması sebebiyle hayvancılığın da yoğun yapıldığı bölgelerdir. Ulubey ilçesi şehir merkezi olan Altınordu ilçesine yakınlığından dolayı şehrin devamı olma yolunda ilerlemektedir. Sayacabaşı mesire alanı şehirden kısa süreli uzaklaşmak isteyenler için kaçış yeri haline gelmiştir. Yaz aylarında yayla turizmi ve hayvancılık faaliyetleri aktiftir. Bölgemizin dağlık ve engebeli olması nedeniyle en büyük sorun ulaşımıdır. Türkiye'nin en uzun kırsal yol ağının da ilimizde olması sebebi ile kırsal yol ağımız güçlendirilmeye devam edilse de yayla yolları istenilen seviyeye henüz gelmemiştir.

Nüfus, Demografik ve Sosyal Yapı: Üç ilçenin **2012** yılı; Kabadüz nüfusu 8.670 kişidir. Bu nüfus 4.526 erkek, 4.144 kadından oluşmaktadır. 15-24 yaş genç nüfus da 1.288 kişidir. Mesudiye nüfusu 18.805 kişidir. Bu nüfus 9.515 erkek, 9.290 kadından oluşmaktadır. 15-24 yaş genç nüfus 2.430 kişidir. Ulubey nüfusu 16.999 kişidir. Bu nüfus 8.331 erkek, 8.668 kadından oluşmaktadır. 15-24 yaş genç nüfus da 2.102 kişidir. YEG bölgemizin toplam nüfusu 44.474 kişi olup 22.372 kişisi erkeklerden, 22.102 kişisi kadınlardan oluşmuştur. Ayrıca 15-24 yaş Genç Nüfus da 5.820 kişidir. **2024** yılı Kabadüz nüfusu 7.195 kişi olmuştur. Nüfus 4.011erkek ve 3.184 kadından oluşmaktadır. 15-24 yaş genç nüfus 629 dur. Mesudiye nüfusu 12.944 kişi olmuştur. Nüfus 6.739 erkek ve 6.205 kadından oluşmaktadır.15-24 yaş genç nüfus 822 dir. Ulubey nüfusu 19.289 kişi olmuştur. Nüfus 10.113 erkek ve 9.176 kadından oluşmaktadır.15-24 yaş genç nüfus 1.655 dir. YEG bölgemizin 2024 toplam nüfusu 39.428 kişi olup 20.863 kişisi erkek ve 18.565 kadındır.15-24 yaş genç nüfus:3.106 kişidir. Kadın ve erkek dağılımı nüfus içerisinde dengeli olmakla birlikte genç nüfus azalmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2021 Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre sadece İstanbul'da Mesudiyeli 91.290, Ulubeyli 21.354, Kabadüzlü 5.575 toplam 118.219 kişi bulunmaktadır. Bu verilerden de anlaşılacağı gibi bölgemiz dışarıya çok fazla göç vermiştir. Bölge olarak tarım ve hayvancılık dışında büyük çaplı sanayi olmadığından halk büyük şehirlere göç etmiştir. Nüfus yoğunluğu düşüktür; özellikle Mesudiye, Ordu'nun en büyük yüzölçümüne sahip ama en seyrek nüfuslu ilçesidir. Okuryazarlık oranı da aynı derecede yüksektir. Gurbette çok fazla vatandaşımız olduğundan bölgemizin kış ve yaz nüfusu çok farklılık göstermektedir. Kırsalda yaşayan halk daha çok emekli ve yaşlı nüfustur. Yazın gurbetçilerin gelmesi ile birlikte kayıtlı olmayan nüfus ortalama beş katına çıkmaktadır. Mesudiye ilçesinin bir özelliği de 2000 yılında Çavdar köyü merkez olmak üzere 9- köyde Köy-Kent projesi uygulanmış olmasıdır. Ayrıca 2024 yılında 34.'sü yapılan Mesudiye Kurultayı da bölgenin sorunlarını ele alma ve çözüm üretme anlamında verimli olmaktadır.

Ekonomik Yapı: Tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağıdır. Özellikle fındık üretimi, Kabadüz ve Ulubey'de yaygındır. Mesudiye'de ise büyükbaş hayvancılık ve tahıl üretimi ön plandadır. Mesudiye ilçemize, Tarıma Dayalı İhtisas Besi Organize Sanayi Bölgesi kurulması ile ilgili çalışmalar başlatılmış olup bölgede hayvancılığın gelişmesi adına çalışmalar yapılmaktadır. TÜİK verilerine göre ilimiz ülkemizin en çok bal üretimi (2024-13.001 ton) yapılan şehridir. Ulubey İlçemizde de kayıtlı 289 arıcı bulunmaktadır. Arıcılık gezgin arıcılık şeklinde yürütülmektedir. Sanayi gelişmemiştir, küçük çaplı işletmeler ve yerel üretim vardır. Giderek artan şekilde yayla turizmine yönelim vardır.

Tarihi ve Kültürel Yapı

Mesudiye Tarihi: Karadeniz ve İç Anadolu kültürlerinin birleşimi görülür, özellikle Mesudiye bu açıdan bir geçiş bölgesi gibidir. Mesudiye çok eski bir tarihe sahip bir yerleşkedir. İlçe tarihi Hitit dönemine kadar uzanır. Mesudiye'de tarih öncesi ve daha sonraki eski tunç devrine ait birçok buluntular ele geçmiştir. Bölgede dolayısıyla Hitit ve Friglerin de hâkimiyeti görülmektedir. Fatih Sultan Mehmet zamanında Osmanlı topraklarına katılmış ve ilçenin Osmanlı kayıtlarına girmesi 1455 senesinde olmuştur. Bu tarihe kadar bölge Trabzon İmparatorluğunun toprağıdır. Osmanlı öncesi bölge Hititler'in, Kimmerler'in, Medler'in, Persler'in, Büyük İskender'in, Pontus Krallığı'nın, Roma İmparatorluğu'nun, Doğu Roma'nın, Danişmentliler'in, Trabzon İmparatorluğu'nun, Anadolu Selçuklularının, İlhanlıların, Eretna Beyliği'nin, Kadı Burhanettin Devleti'nin ve Hacıemiroğlu Beyliği'nin egemenliğinde kalmıştır. Mesudiye yöresi Osmanlılar döneminde nahiye olarak Milas ismiyle anılmaktadır. Kayıtlara göre Milas, 1530'da Rum Eyaleti Canik (Samsun) Sancağı'na bağlı Ordu ilinin bir nahiyesi idi. 1846'da Trabzon Eyaleti, Karahisar-ı Şarkî (Şebinkarahisar-GİRESUN) iline bağlı bir kaza haline geldi. Kaza merkezi Parçı köyünden alınarak 1863 yılından sonra pazaryeri olarak kullanılan bugünkü Mesudiye'ye 1876'de nakledildi. Bölgedeki halkın padişaha yazdıkları arzuhal ile 20 Kasım 1876 tarihinde Milas ismi Hamidiye olarak değiştirilmiştir. 1910 yılında Hamidiye ismi de Mesudiye olarak değiştirilmiştir. Mesudiye ilçemizde 36 adet tescilli kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlar 16 adet konut, 5 adet kilise, 2 adet arkeolojik sit alanı, 1 adet çeşme, 2 adet cami ve hazire, 1 adet höyük, 2 adet kale, 2 adet kaya mezarı, 1 adet konak ve 3 adet türbeden oluşmaktadır.

Ulubey Tarihi: Ulubey toprakları, Oğuz boylarının Anadolu'ya göç etmeye başladıkları 11. ve 12. yüzyılda genel anlamda boştu. 1071 Malazgirt Zaferi'nden sonra Türk ve özellikle Çepni boylarına mensup aşiretler ve oymaklar tarafından yerleşim yeri olmuştur. Emir Danişment'e, Selçuklu'daki "ikta" geleneğine uygun olarak Ulubey çevresindeki topraklar verilmiştir. Ardından 14. yüzyıl ortalarından 15. yüzyıl başlarına kadar Mesudiye merkezli kurulan Hacı Emiroğulları Beyliği'ne katılmıştır. Osmanlı sultanlarından Yıldırım Beyazıd'ın Karadeniz bölgesinde bulunan beylikleri idaresi altına almasından sonra, Mehmet Çelebi'nin "Anadolu birliğini kurma" teşebbüsleri sonucunda Ulubey'den Mesudiye'ye kadar uzanan iç bölgeler de Osmanlı topraklarına katılmıştır. Fatih Sultan Mehmet Han'ın 1455 yılında Ulubey topraklarını tımar olarak dağıtması sonucunda bir Türkmen beyinin adını alarak "Sevdeşlü namı diğer Uluğbeylü" nahiyesi olmuştur. 1547 yılında Ulubey nahiyesi adını almıştır. 1958 yılına kadar nahiye olarak kalmış ve 1 Nisan 1958 tarihinde ilçe olmuştur. Ulubey ilçemizde 10 adet tescilli kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlar 2 köprü, 1 türbe, 4 kaya mezarı ve adet 3 çeşme dir.

Kabadüz Tarihi: İlçenin tarihi M.Ö. 8.yüzyıla kadar dayanmaktadır. Bölgede yaşayan ilk topluluk Tibaren ve Kalib (Halib) adlarındaki topluluklardır. Bilindiği kadarı ile Kalib'lerin

demircilikle uğraştıkları, bölgedeki demir madenlerini işleterek geçimlerini sağladıkları, demircilikte ilerledikleri ve işlemiş oldukları demirleri kolayca satabilmek için sahile kadar indikleri rivayet edilmektedir. Kabadüz bölgesi tarihte birçok devletin ve beyliğin egemenliği altında kalmıştır. Kronolojik sıraya göre: Pont Krallığı, Danişmendliler, Trabzon Rum İmparatorluğu, Hacı Emiroğulları Beyliği, 1421'den sonra da Fatih'in babası Sultan II. Murat tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır. Cumhuriyet döneminde Kabadüz 1925 tarihine kadar Karakiraz Köyü'ne bağlı bir mahalle olarak kalmış, 1925'te Karakiraz Köyü'nden ayrılarak "Kabadüz Köyü" adını alarak köy olmuştur. 1931 Mart ayında Ordu merkez ilçesine bağlı tam teşkilatlı bir bucak yapılmıştır. Kabadüz 30 Aralık 1987 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile Başköy'ün de Kabadüz'e katılmasıyla 1989 tarihinden itibaren faaliyete geçmek üzere, belediye teşkilatına kavuşarak Kabadüz Belediyesi kurulmuştur. 20 Mayıs 1990 tarihinde de ilçe olmuştur.

1875'lerden itibaren Ordu şehrinde sıtma hastalığı tüm Orduluların korkulu rüyası haline gelmişti. Birçok insan, bu nedenle hayatını yitirmekteydi. Bunun üzerine, kaza erkânı (Ordu merkez) ve zenginler, yaz aylarında Çambaşı Yaylası'na çıkmaya ve eylül-ekim aylarında da şehre dönmeye başlamışlardı. Yaylaya bir kaymakamlık binası yapılmıştı. Ordu kazasının idaresi buradan yapıyordu. Daha sonra çıkan bir yangın sonucu bu bina yıkılmıştır.

Kabadüz tarihinde bir başka önemli hadise ise şöyledir: Şair Tıflı Efendi, yaylada Şu'un-i Dâhiliye (İç Haberler) adıyla el yazması bir gazete çıkarmıştır. Bunun ne kadar sürdüğü bilinmediği gibi, bu gazeteden günümüze maalesef bir tek nüsha bile kalmamıştır. Çambaşı Yaylası, dünyada ilk ve tek gazete çıkarılması ve kaza merkezi olması bakımından tektir.

Kabadüz ilçemizde 3 adet tescilli kültür varlığı bulunmaktadır. Bunlar 1 ahşap köprü, 1 mezarlık ve 1 çeşmedir.

YEG bölgesinin halk oyunları Karadeniz ve Orta Anadolu özellikleri taşımaktadır. Horon, halay ve karşılama türünde değişik oyunlar vardır. Horon ve halaylar Orta Anadolu oyunlarına göre daha sert figürlü ve daha çabuk tempoludur. Özel bir giysisi yoktur. Oyunlar, davul, zurna ve kemençe eşliğinde, kadın ve erkeklerle birlikte oynanır. Kabadüz ve Mesudiye ilçelerinde geleneksel hale gelmiş ulusal düzeyde katılımın olduğu yaz, kış yayla şenlikleri ve hıdırellez gibi geleneksel etkinlikler önemli bir yer tutar.

Ulaşım ve Altyapı

Şehir merkezi olan Altınordu ilçesine sınırdış olduklarından ulaşım Kabadüz (21 km) ve Ulubey (22 km) ilçe merkezleri için daha kolaydır; Mesudiye ise (81 km) daha uzak ve dağlık konumda yer alır. Mesudiye ilçemizden geçen Osmanlı döneminde ilk kez gündeme gelen, II. Abdülhamid Han zamanında projelendiren Akdeniz Bölgesi ile Karadeniz Bölgesi'ni birleştiren Karadeniz-Akdeniz yolunun bitmesi ile Mesudiye ilçe merkezine olan ulaşım da rahatlamıştır.

Eğitim ve sağlık hizmetleri temel düzeydedir; Mesudiye ve Ulubey ilçelerinde devlet hastanesi, Kabadüz ilçesinde sağlık merkezi bulunmaktadır. İleri düzey hizmetler için genellikle il merkezine gidilir. Mesudiye ve Ulubey ilçelerinde Ordu Üniversitesi'ne bağlı yüksekokul bulunmaktadır.

YEG Haritası

2.2. Yereldeki Kaynaklar, Fırsatlar, Zorluklar ve Öncelikler

Kaynaklar

Kabadüz: Tarımsal Arazi ve Ürün Çeşitliliği: Kabadüz'ün ekonomik yapısının bel kemiğini tarım oluşturur. Arazinin engebeli ve toprağın sığ olması sebebi ile ilçede fındık başta olmak üzere kivi, çilek, patates, lahana, dut, incir ve elma gibi meyve-sebze ürünleri yaygın şekilde yetiştirilir.

Hayvancılık ve Meralar: İlçeye bağlı yayla ve meralar, hayvancılığın gelişmesini destekler. Yüksek rakımlı yaylalardaki otlaklar büyükbaş ve küçükbaş besiciliğe imkân tanır.

Su Kaynakları ve Ormanlar: Melet Irmağı'nın hemen doğusundaki konumuyla su potansiyeli yüksek olan Kabadüz'de ayrıca zengin orman varlığı, kereste ve odunun yanında diğer orman ürünü kaynakları da sunar.

Zanaat ve El Sanatları: Bölgesel kültürel miras kapsamında el sanatları, örgü ve küçük imalat atölyeleri de yerel ekonomiye katkı sağlar.

Ulubey: Tarım ve Bitkisel Üretim: Ulubey'de de fındık başta olmak üzere mısır (dane), yem bitkileri başlıca ürünlerdir.

Hayvancılık ve Arıcılık: Ulubey'de hem büyükbaş hem küçükbaş hayvancılık yaygın olup, Ordu'nun bal üretiminin %15' ini oluşturur.

Su Kaynakları ve Ormanlar: İlçeyi boydan boya kateden Melet Çayı'nın yanısıra çevredeki orman alanları hem sulama hem de odun dışı orman ürünleri açısından potansiyel sunar.

Kültür ve Turizm Varlıkları: 2 km uzunluğundaki Küpkaya Kanyonu, Cam Teras, Sayacabaşı mesire alanı ve yürüyüş rotaları bölgeye gelen ziyaretçiler için çekim merkezi oluşturur.

ORSAV silah fabrikası ve bir tekstil tesisi, ilçede sanayi faaliyetlerinin başlıca ayağını oluşturur. Bu tesisler yerel istihdama katkı sağlar.

Mesudiye: Tarım ve Bitkisel Üretim: Mesudiye'de Ordu ili ortalamasına benzer şekilde fındık, mısır, patates ve yem bitkileri başlıca ürünler arasındadır. İl genelinde olduğu gibi sertifikalı organik ve iyi tarım uygulamalarına geçiş eğilimi görülmektedir.

Hayvancılık ve Arıcılık: Yüksek rakımlı yaylalar hem büyükbaş/küçükbaş yetiştiriciliğine hem de arıcılığa elverişlidir. Son dönemde Halk Eğitim Müdürlükleri ile başlatılan iş birliğiyle arıcılık kursları, üreticilerin becerisini artırmayı hedeflemektedir.

Su Kaynakları ve Ormanlar: Topçam Mahallesi ve Aşut Yaylası'nda yapılan OSKİ saha taramaları sonucunda kaliteli içme suyu tespitleri yapılmıştır. İlçe merkezine ve mahallelere yönelik içme suyu ihtiyacının bu kaynaklardan karşılanması planlanmaktadır. Orman varlığı odun dışı ürünler (mantarcılık, şifalı bitkiler) için potansiyel sunar.

Kültür ve Doğa Turizmi: 2024 yılında 34.sü düzenlenen Mesudiye Kurultayları, sadece yerel bir etkinlik değil kültür turizmi açısından da Ordu içinde öne çıkan bir marka haline gelmiş durumdadır. İlçenin yaylaları ve şelaleleri de ziyaretçi çekme potansiyeline sahiptir.

Fırsatlar

Kabadüz: Değişen iklim koşulları ve ürün çeşitliliği sera tarımına uygun alanların artması, çilek ve domates gibi yüksek katma değerli ürünlerin erken dönemde hasadına imkân tanımaktadır.

Agro ve Eko Turizm Karadeniz'in yeşil doğası ve yüksek yaylalar, kırsal turizm ve trekking rotaları için cazibe oluşturmaktadır. Pansiyonculuk ve yöresel ürün satışları fırsat alanları açmaktadır.

Katma değerli işleme tesislerinden fındık kırma-öğütme, meyve kurutma veya paketleme tesisleri kurularak ürünlerin ihracat ve iç pazarda rekabet gücü artırılabilir.

Hidroelektrik santraller (HES) ile enerji üretimi; akarsu balıkçılığı ve su ürünleri işleme potansiyeli değerlendirilebilir.

Ulubey: Ekoturizm ve macera sporları kapsamında Küpkaya Kanyonu'nda doğa yürüyüşü, zipline, yüzme ve kamp gibi etkinlikler geliştirilebilir.

Katma değerli işleme tesislerinden fındık kırma-öğütme, bal paketleme, mısır unu ve yem bitkilerinden lisanslı un üretim tesisleri gibi entegre yatırımları, bölge üreticisinin gelirini önemli oranda yükseltebilir.

Organik ve İyi Tarım Uygulamaları açısından iklim koşulları ve yağış rejimi, erken çiçek açan fındık ve mısır çeşitlerinin üretimine elverişli olmasını; sertifikalı organik üretim yapılmasında, hem iç hem dış pazarda avantaj sağlar.

Mesudiye: Yayla ve Kültür Turizmi Topçam, Keyfalan, Yeşilce yaylaları ile Kurultay etkinlikleri birleştirilerek agro kültür turizmi sunan paket turlar geliştirilebilir.

Bal, süt ürünleri, mısır unu ve patates gibi yerel ürünlerin kooperatif usulü işlenerek katma değerli ürün haline getirilmesi ve markalaştırılması, üretici gelirini artırır.

İlçenin toprak yapısı, su kaynakları ve sahip olduğu biyolojik çeşitlilik sertifikalı üretime uygundur. Bu durum hem iç piyasada hem de ihracatta avantaj sağlar.

İlçeye kurulması planlanan Tarıma Dayalı İhtisas Besi Organize Sanayi Bölgesi bölgede yem bitkisi yetiştiriciliğini artırır.

Yenilenebilir enerji ve su yönetimi açısından Topçam Barajı Hidroelektrik santrali ile enerji üretimi, iç sulardaki balıkçılık ve su ürünleri işleme potansiyeli değerlendirilebilir.

Zorluklar

Kabadüz – Mesudiye - Ulubey

Engelibeli Arazi ve Ulaşım: Dik yamaçlar ve dar yollar, büyük tarım makinelerinin kullanımını kısıtlayarak lojistik maliyetlerini yükseltmektedir.

Genç Nüfusun Göçü: Eğitim ve istihdam imkânlarının sınırlı olması, gençlerin kentlere göç etmesine yol açar ve tarımsal işgücü eksikliğine neden olur, işgücü ve demografik denge sorunlarının ortaya çıkmasına sebep olur.

Pazar Erişimi ve Kooperatifleşme Eksikliği: Üreticiler geçmişte yaşanan olumsuz kooperatifleşme örnekleri nedeni ile bir araya gelme eğilimlerinin zayıf olması.

Altyapı Yetersizlikleri: Lisanslı depolama ve soğuk zincirin eksikliği.

Öncelikler

Kabadüz

Altyapı ve lojistik iyileştirmeleri,

Depolama ve paketleme merkezleri kurulumu,

Eğitim-danışmanlık hizmetleri,

Üreticilere bitki koruma, sertifikalı tohum kullanımı ve işletme yönetimi konularında eğitimler,

Kooperatif ve birlik yapılarının güçlendirilmesi,

Ortak alım-satım ve marka oluşturma projeleriyle pazarlık gücünün artırılması,

Yenilikçi proje destekleri,

AB fonları ve yerel programlar kapsamında organik tarım, biyoçeşitlilik ve sürdürülebilir üretim projelerine öncelik verilmesi,

Turizm ve kültürel mirasın değerlendirilmesi,

Yayla turizmi için altyapı, tanıtım ve yöresel ürün pazarlama stratejileri geliştirmek.

Ulubey

Depolama altyapısının geliştirilmesi,

Soğuk hava depoları ile ürün kayıplarını azaltılması,

Kooperatifleşme ve katılımcı yönetim modelleri,

Ortak alım-satım platformları, marka tescili ve toplu pazarlama projeleriyle üretici gelirlerini istikrara kavuşturulması,

Eğitim-danışmanlık hizmetleri,

Organik tarım, iyi tarım uygulamaları, eko-rehberlik ve girişimcilik eğitimleri; gençlerin bölgeye yatırımını teşvik edecek sertifikalı programlar,

Turizm altyapısı ve tanıtım,

Kanyon çevresine işaretli yürüyüş parkurları, kamp alanları, bilgilendirme panoları; dijital pazarlama kampanyaları ile yerel ve uluslararası tanıtım,

Finansman kaynaklarına erişim,

IPARD gibi kırsal kalkınma destek programlarıyla hem tarım hem turizm projelerine hibe ve kredi imkânlarının güçlendirilmesi.

Mesudiye

Modern damla/yağmurlama sulama sistemleri projelerinin yapılması,
Kooperatif ve birliklerin güçlendirilmesi,
Ortak işleme tesisleri, paketleme merkezleri ve bölgesel marka oluşturma için üretici gruplarının örgütlenmesi,
Eğitim-danışmanlık hizmetleri,
Arıcılık, organik tarım, işletme yönetimi ve eko-rehberlik konularında sertifikalı kurslar ile genç ve kadın girişimcilerin desteklenmesi,
Yaylalarda konaklama kapasitesinin artırılması, yaylalarda rotaların işaretlenmesi, dijital pazarlama ve Mesudiye Kurultayı'nın genişletilmesi,
IPARD gibi kırsal kalkınma destek programlarıyla hem tarım hem turizm projelerine hibe ve kredi imkânlarının güçlendirilmesi.

2.3. Yasal Yapı ve Yönetim Modeli

Derneğimiz, 21.11.2016 tarihinde 52-017-119 tasdik numarasıyla Yeşil Doğa Yerel Eylem Grubu Derneği adı altında kurulmuştur. Dernek, coğrafi olarak birbirine bağlı üç ilçenin bir araya gelmesiyle oluşmuş olup, yerel kalkınmayı odağına alarak kamu yararına hizmet etmek amacıyla faaliyet göstermektedir. Yönetim kurulu yedi üyeden oluşmakta ve üçlü temsil modeli (Kamu - Sivil Toplum Kuruluşları - Özel Sektör) uygulanmaktadır. Kararlarda her üç ilçenin de etkili olması için Kabadüz'den 3, Ulubey'den 2 ve Mesudiye'den 2 üye ile temsil sağlanmaktadır.

Derneğimizde yapılacak faaliyetlerin kararları, yönetim kurulu, dernek üyeleri ve paydaşların talepleri doğrultusunda belirlenir. Belirlenen hususlar, dernek personeli tarafından yıllık uygulama planı halinde yönetim kuruluna sunulur. Yönetim kurulu kararları, oy birliği veya oy çokluğu ile alınmaktadır. Genel giderler haricindeki dernek bütçesi, mümkün olduğunca üç ilçeye eşit olarak dağıtılmaktadır.

Yönetimde yer alan kamu temsilcileri, seçilmiş, bölgeye hâkim, kalkınma ve gelişme süreçlerine katkı sağlayan liderlerden oluşmaktadır. Özellikle dernek başkanımız ve başkan yardımcımız, derneğin kuruluşu olan 2016 yılından beri görev yapmaktadır. Kaymakamların görev sürelerinin kısa olması sebebiyle derneğin sürekliliğini ve ortak faaliyetlerin sağlıklı yürütülmesini temin etmek amacıyla yerel yönetimlere öncelik verilmiştir. Dernek başkanımız Kabadüz Belediyesi'ni, başkan yardımcımız Ulubey Belediyesi'ni temsil etmekte; dernek sekreteri Mesudiye Belediyesi adına görev yapmaktadır. Saymanlık görevini STK temsilcisi üstlenmekte olup, genç üye ve kadın üye ilçelerden dengeli bir şekilde seçilmiştir.

IPARD II LEADER yaklaşımı sürecinde, üç ilçeye rağmen bir müdür personel istihdam edilmiştir. 2021 yılında göreve başlayan, kamu ve özel sektörde 20 yıllık yönetici tecrübesi bulunan personelimiz, Nisan 2025 sonuna kadar ücretli olarak, sonrasında ise gönüllü olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Dernek mevzuatı ve LEADER yaklaşımı konusundaki bilgi birikimine dört yıllık sahadaki deneyimini de ekleyerek uzmanlığını pekiştirmiştir.

Dernek ofisimiz, Kabadüz Belediyesi'nin desteğiyle belediye hizmet binasında yer almakta olup kira, elektrik, su, internet ve iklimlendirme giderleri ücretsiz olarak karşılanmaktadır. IPARD II sürecinde dernek ofisinin mefruşatı, mobilyaları ve bilgi teknolojisi ekipmanları (bilgisayar, yazıcı, projeksiyon cihazı, perde ve televizyon gibi) temin edilerek hizmete sunulmuştur.

3. Yerel Katılım ve Yönetişim Süreci

3.1. Eğitim Faaliyetleri ve Farkındalığın Geliştirilmesi

Üç ilçeden oluşan büyük bir Yerel Eylem Grubu (YEG) olarak, Ordu ilinin yaklaşık %29'unu kapsayan geniş ve dağınık bir coğrafyaya hizmet vermekteyiz. Derneğimiz, IPARD II döneminde aktif ve verimli bir süreç geçirerek LEADER yaklaşımını katıldığı her platformda tanıtmıştır.

Günümüzde insanlara ulaşmanın en etkili yollarından biri sosyal medyadır. Bu nedenle IPARD II döneminde sosyal medya yönetimi hizmeti alınmış ve hesaplarımızdan her gün düzenli paylaşımlar yapılmıştır. Paylaşımlarda faaliyetlerimiz, günün anlam ve önemine dair içerikler ile bölgemizin tanıtımı ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca derneğimizin internet sitesinde de bölgemiz hakkında kapsamlı bilgiler sunulmaktadır. Üç ilçemizin ayrı ayrı tanıtım videoları hazırlanarak internet sitemizde yayınlanmıştır.

Kabadüz, Mesudiye ve Ulubey ilçelerinde YKS ve LEADER yaklaşımı konulu yüksek katılımlı tanıtım toplantıları gerçekleştirilmiştir. Resmi ve özel kurum ziyaretleri yapılarak derneğimiz ve YKS hakkında bilgilendirmeler sunulmuş, tanıtıcı kitapçıklar ve promosyon malzemeleri düzenlenen etkinlik ve ziyaretlerde kullanılmıştır.

Faaliyetlerimiz kapsamında birçok mahalle ve muhtarlığa toplu etkinlikler için tefrişat malzemesi temin edilmiştir. Bu malzemelerin yer aldığı mekanlara tabelalar asılarak derneğimizin görünürlüğü artırılmış ve uzun yıllar hatırlanacak kalıcı izler bırakılmıştır. Derneğimiz ve YKS tanıtımı, yalnızca özel tanıtım faaliyetleri ile sınırlı kalmayıp tüm faaliyetlerde sistematik olarak yapılmıştır. Ofis kirası, elektrik, su ve ulaşım giderleri donör katkılarıyla karşılanarak bütçeden dernek faaliyetlerine daha fazla kaynak ayrılması sağlanmıştır.

IPARD II sürecinde, 2021-2024 yılları arasında gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerin kapsamlı listesi Ek-7 dosyasında sunulmaktadır. Ülkemizin çeşitli bölgelerinden derneğimizi ziyaret eden yerel eylem gruplarına ve diğer misafirlere bölgemiz hakkında bilgi verilmiş, karşılıklı tecrübe paylaşımı sağlanmıştır.

Yeni dönemde de sosyal medya, internet sitesi ve görsel materyaller aracılığıyla tanıtım ve bilinirlik faaliyetleri kesintisiz devam edecektir. YKS tanıtımı özelinde ve diğer tüm faaliyetlerde etkili tanıtım çalışmaları sürdürülecek, paydaş ve odak grup toplantıları ile kurum ve kuruluş ziyaretleri aksatılmadan gerçekleştirilecektir. Başta gençler, kadınlar, sivil toplum kuruluşları ve paydaşlarımız olmak üzere geniş bir katılım hedeflenmektedir.

Tüm bu süreçler, bölgeye hakim dernek yönetimi ve uzman personel tarafından titizlikle yürütülecek; kamu ve özel sektörde deneyimli, IPARD mevzuatına hakim ekiplerimizin desteğiyle faaliyetler gerçekleştirilecektir. Ayrıca, diğer kamu fonlarının da kullanımı için gerekli girişimlerde bulunulacaktır. Yaptıklarımız, yapacaklarımızın teminatıdır.

3.2. Ortaklığın Vizyonu

Doğal zenginliklerini ortaya çıkaran, kırsal turizm ve tarımsal üretimde örnek olan, kültürel mirasını yaşatan, kolektif çalışmayı özendiren ve gençler ile kadınların aktif rol aldığı, yaşam kalitesi yüksek bir bölge olmaktır.

3.3. Paydaş Analizleri

3.3.1. Paydaş Görüşme ve Danışma Toplantıları

Anahtar paydaşlarımız olan üç ilçenin kaymakamları, yönetim kurulumuzda yer alan belediye başkanlarımız, tarım ilçe müdürlerimiz, ziraat odası başkanlarımız ve muhtarlarımız ile süreç öncesinde ve süreç boyunca düzenli olarak bir araya gelinmiştir. Bu toplantılar, önceki dönemde yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, mevcut süreçte karşılaşılan zorlukların tespiti ve yeni dönemde yapılabilecek faaliyetlerin planlanması açısından önemli bir platform sağlamıştır.

Toplantılarda, tüm paydaşların görüşleri alınarak bölge kalkınmasına yönelik ortak vizyon ve stratejiler üzerinde mutabakata varılmıştır. İş birliği ve koordinasyonun artırılması amacıyla yapılan bu görüşmeler, yereldeki sorunların daha hızlı ve etkili çözümlerle ele alınmasını sağlamıştır. Ayrıca, paydaşlar arasında bilgi ve deneyim paylaşımı teşvik edilerek, ortak projelerin geliştirilmesine zemin hazırlanmıştır.

IPARD II sürecinde olduğu gibi, IPARD III döneminde de paydaşlarımızın görev ve sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmesi hedeflenmektedir. Süreç boyunca yerel paydaşların aktif katılımının sağlanması için periyodik toplantılar düzenlenmeye devam edecek, böylece stratejinin uygulama aşamasındaki başarı ve sürdürülebilirliği artırılabilecektir.

Yerel paydaşların haritalanması ve analizi, çalışmalarımızın etkinliğini artırmak adına titizlikle yapılmış olup, detaylı rapor Ek-4 dosyasında sunulmuştur.

3.3.2. Odak Grup Toplantıları

Bölgemizde yaşayan gençler, kadınlar, çiftçiler ve muhtarlarla düzenli olarak odak grup toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2021 yılından bu yana yürütmekte olduğumuz LEADER programı kapsamında, bölgenin öncelikli sorunları ve ihtiyaçları belirlenmiş, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri faaliyet alanımız çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu toplantılar, yerel halkın sesini doğrudan duyurabilmesi ve projelerimizin daha etkin olabilmesi açısından önemli bir platform olmuştur.

Odak grup toplantıları sayesinde, katılımcıların farklı bakış açıları ve deneyimleri strateji oluşturma sürecimize yansıtılmıştır. Gençlerin istihdam ve eğitim talepleri, kadınların üretime katılımını artırmaya yönelik önerileri, çiftçilerin tarımsal destek ve teknoloji talepleri ile muhtarların altyapı ve sosyal hizmet ihtiyaçları titizlikle analiz edilmiştir. Bu kapsamda, yerel kalkınma stratejimiz daha kapsayıcı ve bölge gerçeklerine uygun şekilde şekillenmiştir.

Yeni dönemde de odak gruplarımızın görüş ve taleplerini düzenli olarak alarak, stratejimizi güncelleyecek ve faaliyetlerimizi bu doğrultuda sürdüreceğiz. Toplumun tüm kesimlerinin aktif katılımını sağlayarak, yerel kalkınmanın sürdürülebilir ve etkili olması için ortak hareket etmeye devam edeceğiz.

3.3.3. Anket Uygulama ve Değerlendirme Çalışmaları

Paydaşlarımıza 17 sorudan oluşan anketimizi sunulmuş, alınan cevaplar doğrultusunda, verilen yanıtların uygunluğu dikkate alınarak yerel kalkınma stratejimiz şekillendirilmiştir. Ortaya çıkan sorunların büyük bir kısmı altyapı eksikliklerinden kaynaklanmaktadır. Devletimiz, altyapı sorunlarını çözme konusunda sahada aktif çalışmalarını sürdürmektedir.

Her ne kadar kırsal nüfusumuzda belirgin bir artış olmasa da, özellikle pandemi dönemi sonrası kırsal bölgelerde yaşam alanları oluşturma oranında artış gözlemlenmiştir. Bölgemiz gibi dağlık ve ormanlık alanlarda, Karadeniz'in yapılaşma modeline uygun olarak evlerin birbirinden uzak ve kendi arazileri üzerinde konumlanması, hizmet sunumunda zaman kaybına yol açmaktadır.

Yerel kalkınma stratejimizin uygulanma süreci boyunca altyapı sorunları giderildikçe, bizler de paydaşlarımızın ekonomik kalkınmasını desteklemek için gerekli katkıları sağlayacağız. Anket sonuçlarının istatistiki değerlendirmesi, Ek-5 dosyasında yer alan rapor içerisinde sunulmuş ve stratejimize eklenmiştir.

3.3.4. Toplum Katılımı

IPARD II sürecinde başlatmış olduğumuz toplum katılımlı bilgilendirme ve değerlendirme toplantılarımızı kararlılıkla sürdürmekteyiz. Zamanla etkinlik sayımız arttıkça, derneğimizin bölgemizdeki bilinirliği de giderek artmaktadır. Bu sayede kırsal kalkınma için destek arayan paydaşlarımız doğrudan bizlere ulaşmakta ve iş birliği fırsatları doğmaktadır.

Yerel kalkınma stratejimiz ve derneğimizin vizyonu doğrultusunda, hibe ve destek programlarına nasıl erişilebileceği konusunda paydaşlarımızla sürekli fikir alışverişinde bulunmaktayız. Bölge halkının ihtiyaçlarını ve beklentilerini dikkate alarak, uygulamalarda daha etkili ve kapsayıcı çözümler geliştirmeye özen gösteriyoruz.

Bizler, yerel eylem grubu derneği olarak, Tarım Bakanlığımızın kırsalda faaliyet gösteren sivil şubesi gibi hareket etmekteyiz ve tüm paydaşlarımıza destek sağlamaktayız. Bu kapsamda, kırsal kalkınmanın sürdürülebilirliği için toplumun geniş katılımını teşvik etmeye devam edeceğiz.

Toplum katılımını artırmak amacıyla, köy ve mahallelerde düzenlenen etkinliklerde yerel halkla birebir iletişim kurulmakta, onların görüş ve önerileri alınmaktadır. Bu sayede, yereldeki ihtiyaçlar ve öncelikler doğru şekilde tespit edilmekte ve strateji çalışmalarına yansıtılmaktadır. Ayrıca, toplumun farklı kesimlerinin (kadınlar, gençler, dezavantajlı gruplar) projelere ve karar alma süreçlerine aktif katılımı sağlanmaktadır.

Dijital araçların kullanımı ile geniş kitlelere ulaşma hedefiyle, sosyal medya platformları üzerinden anketler ve bilgilendirme içerikleri paylaşarak katılım desteklenmektedir. Böylece, özellikle genç neslin süreçlere dahil edilmesi ve yenilikçi fikirlerin ortaya çıkması teşvik edilmektedir.

Önümüzdeki dönemde de toplumun tüm kesimlerinin katılımını sağlamak ve birlikte hareket etmek adına; çalıştaylar, odak grup toplantıları ve yerel forumlar düzenlemeyi planlıyoruz. Bu toplantılarla hem yerel sahiplenmeyi güçlendirmeyi hem de kırsal kalkınma faaliyetlerinin etkinliğini artırmayı amaçlıyoruz.

3.3.5. GZFT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
Zengin doğal kaynaklar ve tarımsal potansiyeli Bölge halkının tarım ve hayvancılıktaki deneyimi	Altyapı eksiklikleri (yol, elektrik, internet vb.) Teknik bilgi ve eğitim yetersizliği

<p>Yerel kurumlar ve kooperatiflerin varlığı ve organizasyon yeteneği TKDK ve diğer destek programlarının sağladığı mali destekler Kadın girişimi kooperatiflerinin artan etkinliği Ordu Üniversitesi tarafından teknik destek sunulabilmesi</p> <p>Kabadüz Denize en yakın kayak merkezine ev sahipliği yapan Çambaşı gibi doğal turizm alanlarına sahip olması Fındık tarımı ve yayla hayvancılığı yaygın ve doğal güzelliklerin korunmuş olması</p> <p>Ulubey Fındık tarımında yüksek deneyim ve üretim kapasitesi Ordu'ya yakınlığı (yaklaşık 20 km) nedeniyle ulaşım avantajı Tarihi ve kültürel zenginlikler (eski yapılar, yerel yaşam tarzı)</p> <p>Mesudiye Geniş yüzölçümüne ve büyük tarım arazilerine sahip Yayla hayvancılığı, tahıl ve patates üretiminde bilgi birikimi yüksek Geleneksel kültürünü koruyabilmiş olması (yerel şenlikler, folklor vs.)</p> <p>Fırsatlar</p> <p>Kamu fonlarının etkin kullanılabilmesi Tarımsal inovasyon ve teknoloji transferi fırsatları Kırsal turizmin geliştirilmesi ve kültürel mirasın değerlendirilmesi Kadınların ve gençlerin ekonomiye daha fazla katılımını destekleyen programlar İl dışı hemşehri dernekleri ve yerel medya aracılığıyla sosyal sermayenin artırılması Arıcılık ve hayvancılıkta araştırma ve geliştirme olanakları</p> <p>Kabadüz Eko-turizm ve yayla turizmi geliştirme potansiyeli Organik tarım ve yerel ürünlerde markalaşma Doğal alanlara yönelik sosyal medya ve tanıtım fırsatları</p> <p>Ulubey Fındık ürünlerinde işleme ve paketleme tesisi kurma imkânı Kadın kooperatifleriyle yerel ürünlerin pazarlanması</p>	<p>Genç nüfusun iş ve eğitim imkânlarının sınırlı olması Finansmana erişim güçlükleri, bürokratik süreçlerin karmaşıklığı Kırsal turizm ve organik tarım gibi sektörlerde düşük bilinirlik</p> <p>Kabadüz Genç nüfus göç ediyor, yaşlı nüfus oranı yüksek Tarımsal üretimde katma değer düşüklüğü Turizm altyapısı (konaklama, rehberlik vs.) sınırlı</p> <p>Ulubey Sanayi ve iş alanlarının yetersizliği Kooperatifleşme eksikliği, bireysel üreticinin pazarda zayıf kalması Genç nüfusun istihdam sıkıntısı nedeniyle göç etmesi</p> <p>Mesudiye Ordu merkeze uzaklığı (~120 km) nedeniyle lojistik dezavantajı Altyapı yetersizlikleri (yol, elektrik, internet) Çok yüksek oranda göç vermesi</p> <p>Tehditler</p> <p>İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkileri Nüfusun yaşlanması ve göç nedeniyle iş gücü kaybı Finansman kaynaklarının azalması veya gecikmesi Rekabet gücünün düşük olması ve pazarlama sorunları Doğal afetler ve çevresel bozulmalar Paydaşlar arasında uyumsuzluk ve iletişim kopuklukları</p> <p>Kabadüz Doğal alanların bilinçsiz kullanımı (yapılaşma vb.) Gençlerin tamamen kopması durumunda nüfusun sürdürülebilir olmaması Küresel iklim değişikliğinin tarımsal üretime etkisi.</p> <p>Ulubey Aracı sistemin üreticiyi sömürmesi Kırsal mahallelerin zamanla terk edilmesi Pazar rekabetinin artmasıyla ürün fiyatlarının</p>
--	--

Doğa yürüyüşleri, kamp alanlarıyla alternatif turizme açılım Mesudiye Yayla turizmi ve doğa sporlarına yönelik yatırımlar Tarımsal üretimle ilgili kooperatifler ve markalaşma adımları Kültürel mirasla turizmi birleştirme potansiyeli Organize sanayi bölgelerinin kurulması	baskılanması Mesudiye Kırsal yerleşimlerin tamamen terk edilmesi riski Tarımsal üretimin desteklenmemesi durumunda ekonomik çöküş Genç nüfusun geri dönmeyi düşünmemesi
---	--

3.3.6. İşbirliği ve Ağ Analizi

IPARD II sürecinde derneğimiz, daha çok kendi bölgesinde bilinirliğini artırmak adına paydaşlara ulaşabilecek faaliyetler gerçekleştirmiştir. Ülke genelinde iyi uygulama örneklerini yerinde görmek amacıyla planlanan bazı faaliyetler ise bütçe yetersizliği ve kaynakların verimli kullanılması gerekliliği nedeniyle IPARD III dönemine ertelenmiştir.

Bu süreçte derneğimizi ziyarete gelen diğer YEG dernekleri ve Tarım ve Orman Bakanlığı personelleriyle bilgi paylaşımı yapılmış, YEG bölgemiz hakkında bilgilendirmelerde bulunulmuştur. Ordu ilinde bulunan 8 Yerel Eylem Grubu Derneği ile TKDK Ordu İl Koordinatörlüğü'nün katılım sağladığı 1. Ordu YEG Dernekleri Zirvesi, tüm dernek yöneticilerinin iştirakiyle Kabadüz Çambaşı Yaylası'nda bir gece konaklamalı olarak düzenlenmiş ve il düzeyinde bir birlikteliğin öncülüğü gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda bölgelerimizin sorunları, IPARD süreci ve yapılabilecek ortak faaliyetler gibi konularda bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

Bakanlığımızın Ankara'da organize ettiği UKAFEST etkinliğine katılım sağlanmış, ülke genelindeki YEG dernekleriyle bir araya gelinmiştir. Ayrıca bakanlığın dönem dönem düzenlediği interaktif ve fiziki organizasyonlara katılım sağlanarak diğer YEG dernekleriyle iletişim ve deneyim paylaşımı güçlendirilmiştir.

İlimizde bulunan iki YEG derneğinin ortaklaşa düzenlediği, Kabataş ve Aybastı ilçeleri ile Perşembe Yaylası'nda bir gece konaklamalı olarak gerçekleştirilen 2. Ordu YEG Dernekleri Programı'na katılım sağlanarak bilgi ve deneyim paylaşımı devam ettirilmiştir. İl genelinde diğer YEG derneklerinin IPARD II sürecinde gerçekleştirdikleri faaliyetlere iştirak edilmiş; aynı şekilde, kendi faaliyetlerimize onları davet ederek ortak bir ağ oluşturulmasına yönelik adımlar atılmıştır.

IPARD II sürecinde LEADER yaklaşımının öncülüğünü yapan ve merkezini oluşturan ülkelerin vize vermeme konusundaki tutumları, yurt dışı gezilerine katılmak isteyen paydaş sayısının fazlalığı ve bütçe yetersizliği gibi nedenlerden dolayı yurt dışı faaliyeti gerçekleştirilememiştir.

Ancak bu dönemde altyapısı oluşturulan derneğimiz, IPARD III sürecinde hem yurt içi hem de yurt dışındaki iyi uygulama örneklerini yerinde görmek ve bölgemizle uyumlu iş birliği olanaklarını değerlendirmek amacıyla öncelikli faaliyetler planlamaktadır.

4. Yerel Kalkınma Strateji Hedefleri ve Temel İçerik

4.1. Strateji Belgeleri ve Politikalarla İlişkiler

4.1.1. Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı Uygulamaları

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi-IV'te tanımlandığı üzere LEADER, kırsal ekonominin kalkındırılması için faaliyetler arasındaki bağlantıyı temsil eder. Aynı zamanda, LEADER yaklaşımı, yerel toplulukların kendi kalkınma süreçlerine aktif katılımlarını sağlayan ve kırsal kalkınmanın yerelde yaşayan topluluklar aracılığıyla gerçekleştirilmesini amaçlayan yenilikçi bir yöntemdir. Bu yaklaşım; kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliklerini teşvik ederken, yerel paydaşların kendi bölgelerinde uygulayacakları projeler ve stratejilere ilişkin karar alma süreçlerine katılmalarını destekler.

Hazırlanmış olduğumuz yerel kalkınma stratejisi; Türkiye'nin ulusal kalkınma planları ve AB Kırsal Kalkınma Politikası çerçevesinde uygulanan LEADER yaklaşımının temel ilkeleriyle doğrudan uyum içindedir. Stratejimiz, Ortak Tarım Politikası Ağı'nın yereldeki yansıması niteliğindedir.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (UKKS)'nde belirtilen "sürdürülebilir kırsal kalkınma", "yerel kapasitenin artırılması" ve "kırsal nüfusun refahının iyileştirilmesi" gibi temel ilkelerle birebir örtüşmektedir. Aynı zamanda kırsal altyapının güçlendirilmesi, tarım ve turizm alanlarında katma değer artırılması gibi hedeflerle de bütünleşmektedir.

Hazırlanan strateji; LEADER yaklaşımının temel ilkeleri olan tabandan tavana yaklaşım, yerel odaklılık, katılımcılık ve yenilikçilik esaslarına dayalı olarak uygulanabilecek bir yapıya sahiptir.

Bununla birlikte, Türkiye Ortak Tarım Politikası Ağı'nın bilgi paylaşımı, kırsal katılım ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine katkı sunmayı amaçlamakta; yerel kalkınmanın hem ulusal hem de AB düzeyindeki stratejilerle olan uyumunu güçlendirmek adına yereldeki kamu, özel sektör ve sivil toplumun birleşik temsilcisi olarak önemli bir aktör konumundadır.

IPARD II sürecinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetler, ekte sunulan belgelerde de görülebileceği üzere bu vizyon doğrultusunda şekillenmiştir. IPARD III döneminde de bu doğrultuda yeni faaliyetler tasarlanacak ve uygulanmaya devam edilecektir.

4.1.2. Sürdürülebilir Uygulama ve Yaklaşımlar

Derneğimiz, IPARD II süreci boyunca bölgemizin sosyal sürdürülebilirliğine katkı sağlamak amacıyla ulusal ve bölgesel düzeyde düzenlenen şenlik ve festivallere destek vermiştir. Bütçemiz doğrultusunda, bölgemizde faaliyet gösteren birçok yardımlaşma ve dayanışma derneği ile muhtarlıklara, sosyal hayatın devamlılığı için tefrişat, görüntü ve ses sistemleri desteği sağlanmıştır.

Sosyal hayatı canlı tutmak amacıyla, bölgemizdeki yerel spor kulüplerinin farklı branşlarına malzeme ve ekipman desteği sunulmuştur. Okul öğrencileri ve paydaşlarımız için düzenlenen kültür gezilerine katkı sağlanmıştır. Yine sosyal ve ekonomik sürdürülebilirliğe destek olmak adına, bölgemizdeki kayak sporuna ilgiyi artırmak ve geleceğin sporcularını yetiştirmek amacıyla kayak eğitimi düzenlenmiştir. Bu eğitim, geleceğimiz olan çocuklara yönelik olarak yapılmış; aynı zamanda bölgemizde kurulması planlanan ikinci kayak tesisine istihdam sağlamayı da hedeflemiştir.

Yapılan bu destekler, hem derneğimizin bilinirliğini artırmakta hem de bölgemizdeki sosyal hayatın canlı kalmasına ve sürdürülebilirliğin güçlenmesine katkı sunmaktadır.

Ekonomik sürdürülebilirlik kapsamında ise, bölgemizdeki kadın kooperatiflerine satış-pazarlama süreçlerinde kullanmaları amacıyla satış ofisleri, bilgi teknolojileri (BT) ekipmanları; üretim faaliyetleri için ise makine ve ekipman desteği sağlanmıştır. Kabadüz Belediyesi ile DOKAP iş birliğinde, Turnalık Yaylası'nda yöresel ürün satış pazarı kurulmuştur. Ancak bu pazarı kullanmayan üreticilerimiz de bulunmaktadır. Derneğimiz, bu üreticilere destek olmak adına yayla güzergâhında farklı noktalara satış reyonları kurarak bölge çiftçimizin yöresel ürünlerinin pazarlanmasına katkı sağlamıştır.

Çevresel sürdürülebilirlik kapsamında, Kabadüz ilçesi Çambaşı Yaylası bölgesinde yetişen etnobotanik bitki çeşitliliğinin tespiti amacıyla üç akademisyen eşliğinde saha çalışması yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda elde edilen bitkiler herbaryum olarak hazırlanmış, böylece bölgemizin bitki çeşitliliği konusunda bilimsel bir kaynak ortaya konmuştur.

Bölgemizin güncel çevresel sorunlarından biri olan kahverengi kokarca ile mücadele kapsamında, Tarım İl Müdürlüğümüzün katılımıyla bilgilendirici eğitim toplantısı düzenlenmiştir. Ayrıca bölgemizdeki arıcılara, TKDK'ya sunmuş oldukları projelerini desteklemek amacıyla toplam 28 adet Tavsiye Mektubu verilmiştir.

IPARD II sürecinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerin ayrıntılarına Ek 7 den ulaşılabilir. Eğitim faaliyetlerimiz, Milli Eğitim Bakanlığı onaylı ve kanunen geçerli sertifikaların verilebilmesi amacıyla, çoğunlukla Halk Eğitim Merkezleri ile koordineli biçimde yürütülmektedir. Derneğimiz, ihtiyaç duyulan durumlarda bu faaliyetlere her zaman gerekli desteği vermiştir ve vermeye devam edecektir.

Ancak, büyük bir YEG olmamızdan dolayı, bölgemizin genişliği ve bütçe yetersizliği gibi nedenlerle planladığımız birçok faaliyeti hayata geçirememiş bulunmaktayız.

IPARD III sürecinde, sosyal, ekonomik ve çevresel sürdürülebilirlik ekseninde yürüttüğümüz faaliyetlere yenilerini ekleyerek bölge kalkınmasına olan katkımızı artırmayı hedeflemekteyiz. Hazırladığımız Yerel Kalkınma Stratejimizin uygulama aracı olan Yerel Eylem Planımız kapsamında bu faaliyetlere hız kesmeden devam edilecektir.

4.1.3. Yeşil Gündem İle İlişkili Konular

Hazırlamakta olduğumuz yerel kalkınma stratejisi; Avrupa Yeşil Mutabakatı, LEADER yaklaşımı ve Türkiye'nin Ortak Tarım Politikası hedefleriyle doğrudan uyumlu olarak tasarlanmaktadır. Yerel Eylem Grubu Derneklerinin kuruluş felsefesi olan tabandan tavana yaklaşım, çevresel sürdürülebilirlik, toplumsal katılım ve ekonomik canlılığın kırsalda artırılması süreçleriyle doğrudan ilişkilidir.

Birincil paydaşlarımız olan Tarım ve Orman İlçe Müdürlükleri ile iş birliği içinde, Bakanlığımızın politika ve yönlendirmelerini yerel düzeyde tanıtmaya ve yaygınlaştırma noktasında aktif rol üstlenmekteyiz. Her bölgenin kendine özgü yapısı ve dinamikleri olduğunun farkındayız ve biz de kendi coğrafyamızda bu dinamikleri esas alarak paydaşlarımıza ulaşmaya çalışmaktayız.

IPARD II sürecinde, özellikle kadın gruplarını harekete geçirmek ve bu grupların faaliyetlerini canlı tutmak amacıyla bölgemizdeki Kadın Girişimi Kooperatiflerine üretim, satış

ve pazarlama alanlarında önemli destekler sağlanmıştır. Bölgemizin ana tarımsal ürünü olan fındık üretiminde verimliliği artırmak, zararlılarla mücadele etmek gibi konular üzerine çiftçilerimiz ve diğer paydaşlarımız için eğitim ve bilgilendirme toplantılarına iştirak edilmiştir.

Bölgemizin büyük kısmını oluşturan mera alanlarında yetişen bitki türlerinin tespiti amacıyla saha çalışmaları düzenlenmiştir. Mahalle düzeyinde sosyal hayatı canlı tutmak için, mahalle dernekleri ve muhtarlıklarla iş birliği içinde toplanma alanları, sosyal etkileşim noktaları gibi ortak kullanım alanlarının düzenlenmesine katkı sağlanmıştır.

Bölge bilinirliğini artırmak ve yerel kimliği güçlendirmek amacıyla, ulusal düzeydeki şenlik ve festivallere destek verilmiştir. Özellikle dış göç oranının yüksek olduğu Mesudiye ilçemizde, hemşehri derneklerinin bölgemizde organize ettiği etkinliklere destek olunmuştur.

Gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin detaylar Ek 7 de yer almaktadır.

IPARD III sürecinde de bu destekler sürdürülecek; Yeşil Gündem kapsamında yeni faaliyetler, eğitim programları ve bilgilendirme toplantıları düzenlenecektir. Dezavantajlı grupların desteklenmesine kararlılıkla devam edilecektir.

Ayrıca:

Bölgemizin turizm potansiyelini artırmaya yönelik projelere katkı sağlanacak,

Tarımda geri dönüşümlü ürün kullanımını teşvik eden, kimyasal girdileri azaltmayı hedefleyen uygulamalar desteklenecek,

Destek mekanizmalarına erişimin kolaylaştırılması için paydaşlarımız, ilgili kurum ve kuruluşlarla bir araya getirilecektir.

4.1.4. İnovasyon, Dijitalleşme ve Yenilik (EIP-AGRI)

“Coğrafya kaderdir.” Bu gerçeklikten hareketle, kendi coğrafyamıza özgü bitki örtüsü, tarımsal ürün çeşitliliği ve yeni iş alanlarına yönelik yerel çözümler üretilmesi gerekmektedir. Bölgemizin tarım alanlarının büyük ölçüde engebeli, dik ve dağlık olması nedeniyle üretilebilecek tarım ürünleri sınırlıdır. Ortalama arazi büyüklüğü yaklaşık 3 dönümdür.

Son yıllarda ülke tarım politikalarının temel başlıklarından biri olan tarım arazilerinin kiralama yöntemi ve arazi birleştirme çalışmaları, bölgemizde henüz istenilen seviyeye ulaşmamıştır. Üreticilerimiz, bölge insanının karakteristik yapısının da etkisiyle çoğunlukla bireysel üretim yapmaktadır. Bu durum, yeni tarım teknolojilerinin yüksek maliyetli olması sebebiyle, üreticilerin bu teknolojilere erişimini kısıtlamaktadır.

Özellikle fındık tarımında, arazi koşulları makineli tarımı zorlaştırmakta; çiftçilerimiz ise genellikle yeniliklere mesafeli durmakta, ancak çevrelerinde örnek uygulamaları gördükten sonra yeni teknolojilere yönelmektedir. Bu, mevcut yapının gerçekçi bir yansımasıdır.

Bununla birlikte son yıllarda, hem şehirde çalışıp hem de kırsalda üretime katkı sunan bir kesim oluşmuştur. Bu kesim, teknolojiye ve yeniliklere daha açık ve pozitif yaklaşmaktadır. IPARD III sürecinde, derneğimizin öncelikli hedeflerinden biri; inovasyon, dijitalleşme ve yenilik konularında paydaşları bir araya getirerek farkındalık yaratmaktır.

Tarım İlçe Müdürlükleri, Ziraat Odaları ve Muhtarlıklar ile iş birliği içinde, bölge tarımını ilgilendiren teknolojik gelişmeleri tanıtmak amacıyla derneğimizin web sitesi ve sosyal medya kanalları üzerinden düzenli yayınlar yapmayı planlıyoruz.

Teknoloji ve inovasyon ürünlerinin üretici ve tedarikçilerini, sahada çiftçilerimizle buluşturmayı ve böylece daha verimli, modern ve çevre dostu çözümleri tanıtmayı hedefliyoruz. Özellikle engebeli arazi yapısında gübreleme ve ilaçlama faaliyetlerinde

yaşanan zaman ve iş gücü kayıplarını azaltmak adına, zirai drone kullanımını desteklemek istiyoruz.

Birincil paydaşlarımızın da desteğiyle, ilk kurulum maliyeti yüksek olan bu sistemlerin tedarik süreci ve saha uygulamalarının yaygınlaştırılması öncelikli hedeflerimiz arasındadır. Tarımsal üretimin bazı aşamalarını iklim koşullarından bağımsız hale getirmek için bölgemizde lokal kurutma tesisleri ile küçük ölçekli işleme tesisleri kurmayı planlıyoruz.

İnovasyon ürünlerinin kullanımını, mahallelerde faaliyet gösteren dernekler, kooperatifler veya ziraat odaları öncülüğünde yaygınlaştırmayı amaçlıyoruz. Küresel iklim değişikliğinin bölgemizdeki etkilerine uyum sağlamak amacıyla, doğru zamanda doğru tarımsal faaliyetin yapılabilmesi için teknoloji destekli projeler geliştirilecektir. Ayrıca, değişen iklim koşullarına uygun yeni ürün çeşitlerinin üreticilerimizle buluşturulması da hedeflenmektedir.

İnsan gücünün yetersiz kaldığı durumlarda inovasyon, teknoloji ve dijitalleşme devreye girmektedir. Bu bağlamda, daha az insan gücüyle daha fazla ürün elde edebilmek için:

Örnek çiftçi uygulamaları oluşturulacak,

Yerinde tanıtımlar yapılacak,

Bilgilendirme çalışmalarıyla üreticiler ikna edilmeye çalışılacaktır.

Mesudiye ilçemize kurulması planlanan Tarıma Dayalı Besi Organize Sanayi Bölgesi ile birlikte bölgede inovasyon ve dijitalleşmeye yönelik yatırımların da artması beklenmektedir.

Derneğimiz, EIP-AGRI Ağı'na dahil olarak, Yenilik ve Bilgi Değişimi Destek Tesis'i'nin kırsaldaki temsilcisi olmayı ve paydaşlarımızı doğru bilgi ve yeniliklerle daha hızlı buluşturmayı hedeflemektedir.

4.1.5. Kırsalda Yaşanabilirliğin Artırılması

Bölgemizin geleceği büyük ölçüde turizm potansiyeline bağlıdır. Bu öngöründe, küresel ısınma etkisiyle insanların daha ılıman bölgeleri tercih etmeye başlaması önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda bölgemiz coğrafi avantajlara sahiptir. Kış aylarında kayak, yaz aylarında ise yayla turizmi için ideal koşullara sahip olan Çambaşı Yaylası, bölgenin öne çıkan turizm merkezlerinden biridir.

2024 yılında beş yıldızlı bir otelin açılmasıyla, bölgede konaklama kapasitesi önemli ölçüde artmıştır. Söz konusu otel, kayak tesislerinin içinde yer almakta olup, çevredeki pansiyon ve bungalowlarla birlikte önemli bir ihtiyacı karşılamaktadır. Yayla merkezinde TKDK desteğiyle inşa edilmiş bir otel ve çok sayıda bungalow konaklama tesisi mevcuttur. Ayrıca, Ulubey ilçemizdeki Sayacabaşı bölgesinde belediyeye ait bungalow konaklama tesisi, Mesudiye ilçemizdeki Keyfalan Yaylası'nda ise çeşitli konaklama işletmeleri bulunmaktadır.

Bu tesislerde çalışan personelin büyük bir kısmı bölge halkından oluşmakta olup, kırsalda kalıcılığın ve istihdamın artırılmasına katkı sunmaktadır. Gününbirlik tesislerin artışıyla bölgenin hareketliliği ve ekonomik canlılığı hedeflenmektedir. Doğal güzelliklerin ve tarihi değerlerin öne çıkarılmasıyla birlikte, bölgeye gelen ziyaretçi sayısına paralel olarak istihdam artışı, sosyal tesislerin çoğalması ve halkın gelir düzeyinin yükselmesi beklenmektedir.

Türkiye'nin en uzun kırsal yol ağı Ordu ilindedir. Ancak bu durum, coğrafi zorluklar nedeniyle ulaşım sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda, Karadeniz-Akdeniz Dereyolu Projesi'nin tamamlanmak üzere olması, Çambaşı Yaylası yolundaki yoğun iyileştirme çalışmaları ve Ulubey ilçemizin diğer ilçelerle olan bağlantı yollarının yapılması, bölgedeki yaşam kalitesini doğrudan etkilemektedir. Çünkü kırsalda "yol", yaşanabilirliğin en temel unsurlarından biridir.

Ulaşım dışında, kırsalda yaşanabilirliğin artırılması için altyapı hizmetleri de kritik önemdedir. Elektrik, internet, telefon ve su gibi temel ihtiyaçlara yönelik yatırımların bölgemizde artırılması gerekmektedir. Yerel kalkınma stratejimizin tüm unsurları, altyapının verimliliğine doğrudan bağlıdır. Altyapı eksiklikleri sürdüğü sürece; ne bölge halkı, ne yatırımcılar ne de ziyaretçiler bölgemizi tercih edecektir.

Bu nedenle, bölge altyapısının güçlendirilmesi adına kamu kurumları, yerel yönetimler ve ilgili kuruluşlarla sürekli temas hâlindeyiz. Bölgenin kalkınması için güçlü bir altyapı oluşturmak öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Eğitim alanında da kırsalda yaşanabilirliği artırmak adına çalışmalar yürütüyoruz. Her aile, çocuğunun kaliteli bir eğitim almasını ister ve bu eğitim, zorunlu eğitim kademelerinde başlar. Bölgemizdeki okulların eğitim seviyesinin yüksek olması, ailelerin çocuklarını başka yerlere göndermesini engelleyerek bölgeye bağlılığı artıracaktır. Bu kapsamda, derneğimiz tarafından Yokuşdibi İlk ve Ortaokulu'na STEM Atölyesi kurulmuş, Bursa-Çanakkale kültür gezisine destek verilerek çocuklarımızın ufkunun genişlemesine katkı sağlanmıştır. Yürütülen faaliyetlerin detayları Ek-7 de yer almaktadır.

Bölge halkı, merkezî bölgelerde sunulan imkânlarla yerinde erişim sağladıkça, bu toprakları terk etmeyecek; yeni nesilleri de burada yetiştirmeye devam edecektir. Daha önce inovasyon başlığı altında değindiğimiz gelişmelerle birlikte, fiziki güce dayalı işlerin azalması kırsalda yaşamı daha cazip hale getirecektir. Özellikle gençlerimizin vazgeçilmezi olan teknolojiyle tarımsal üretimi birleştirdiğimizde, bölgemizin yaşanabilirlik oranı büyük ölçüde artacaktır.

Dernek olarak, teknolojiyle paydaşları bir araya getirecek yeni faaliyetler planlamaya devam edeceğiz.

4.1.6. İzleme, Değerlendirme ve Raporlama

IPARD II süreci kapsamında, Yıllık Uygulama Planımız doğrultusunda gerçekleştirdiğimiz ve gerçekleştirmediğimiz tüm faaliyetlere ilişkin olarak her yıl hazırladığımız Yıllık Uygulama Raporu, takip eden yılın başında Yönetim Otoritesi'ne sunulmaktadır. Bu raporda, ilgili yıl içerisinde yürütülen faaliyetlerin detaylarına yer verilmekte; yapılamayan faaliyetlerin ise gerekçeleri açıklanmaktadır.

Bunun yanı sıra, her üç ayda bir hazırladığımız ÖTP dosyalarında da ilgili döneme ait faaliyetlerin izleme, değerlendirme ve raporlaması yapılmaktadır. Gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerin geri bildirimlerini de analiz ederek, önümüzdeki dönemler için yeni yol haritaları oluşturulmakta; bu sayede stratejimizin güncelliği ve etkinliği korunmaktadır.

İzleme ve değerlendirme süreci, sadece resmi raporlamalarla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda bölgemizdeki paydaşlardan gelen geri bildirimlerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlara entegre edilmesiyle daha katılımcı bir yapı kurulmaktadır. Yerel paydaşların görüşleri, faaliyetlerin saha etkisinin ölçülmesi ve stratejinin sahaya yansımalarının değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Böylece kırsalda uygulanabilir, gerçekçi ve toplumsal karşılığı olan bir strateji yürütülmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, dernek olarak şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi çerçevesinde; gerçekleştirdiğimiz faaliyetleri ve bütçe kullanımlarını internet sitemiz ve sosyal medya hesaplarımız üzerinden düzenli olarak kamuoyu ile paylaşmaktayız. Bu durum, hem derneğimizin kurumsal güvenilirliğini artırmakta hem de izleme-değerlendirme sürecini yerel düzeyde sahiplendirmektedir. IPARD III döneminde bu sürecin daha sistematik ve dijital

araçlarla desteklenmesi hedeflenmektedir. Dijital izleme panelleri, anket uygulamaları ve veri analiz yazılımları ile süreç daha etkin ve ölçülebilir hale getirilecektir.

5. Yerel Kalkınma Stratejilerinin Hazırlanması

5.1. Öncelikli Temaların Seçimi ve Gerekçelendirilmesi

Tema seçimi yaparken sunulan altı alternatiften seçtiklerimizden ziyade seçmediğimiz iki tema hakkında bilgilendirme yapmak istiyoruz:

"Tema 4: Köylerdeki kamusal alanların iyileştirilmesi" temasında yapılabilecek faaliyetler derneğimize verilecek bütçenin yetersiz kalacağı, bölgemiz genelinde bu temanın uygulanmasının kamu kurumlarının yetkisinde olduğu, mahallelerimizde bulunan kamusal alanların fazla olmadığı, mahalle dernekleri ve muhtarlıklar üzerinden halkın kullanacağı alanların diğer temalardan desteklenebileceği gibi sebeplerden dolayı seçilmemiştir.

"Tema 5: Alandaki çevre standartlarının iyileştirilmesi ve toplum tarafından yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi ". Bölgemizin coğrafi konumundan dolayı güneş enerjisi potansiyeli düşüktür. Uzun vadede ya da büyük yatırımlarla faaliyete geçirilebilir. Rüzgar enerjisi de doğası gereği halkın yerleşim alanları dışında kurulması gerekir. Küçük ölçekli santraller sürekli üretim potansiyelinde olmayabilir. Hidroelektrik santrallerinde suya yakın lokasyonlarda olması gerekmektedir. Bu ve bunun gibi sebeplerle Tema 5 öncelikli temalarımız arasına alınmamıştır.

Aşağıda seçilmiş olan öncelikli temalarla sunmuş olduğumuz Yerel Kalkınma Stratejimize uygun eylem planı ve faaliyetler gerçekleştireceğiz.

Tema 1: Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik olarak kaliteli ürünler, el sanatları ve diğer faaliyetler de dahil olmak üzere kısa tedarik zincirlerinin ve katma değerli ürünlerin geliştirilmesi

Tema 2: Yerel, doğal ve kültürel kaynakların kullanımına dayalı kırsal turizm ürünlerinin geliştirilmesi

TEMA 3: Toplumun kültürel ve sosyal yaşamını geliştirmek ve kolektif yerel örgütlerin, derneklerin ve STK'ların (kadın grupları dahil) desteklenmesi

Tema 6: (Seçtiğimiz 4. tema olmasından dolayı Tema 4 olarak adlandırılacaktır.)

Yerel Eylem Grupları Ağı, iyi uygulama örneklerinin paylaşımı, IPARD programının yaygınlaştırılması ve kırsal kalkınmaya yeni yaklaşımların öğrenilmesi

5.2. Öngörülen Faaliyetler (Projeler)

Aşağıda belirlemeye çalıştığımız faaliyetlerimiz mevcut duruma göre hazırlanmıştır. IPARD III sürecinde doğacak gelişmelere istinaden dönem dönem güncellenmesi yapılacaktır.

Tema 1: Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik olarak kaliteli ürünler, el sanatları ve diğer faaliyetler de dahil olmak üzere kısa tedarik zincirlerinin ve katma değerli ürünlerin geliştirilmesi

- 1.1 Doğal veya yöresel ürünlerin işlenmesi, kaliteli ürün üretimi, pazarlanması ve kısa tedarik zincirlerinde işbirliği faydalarının anlatıldığı animasyon toplantıları/ eğitimler düzenlenmesi (kadınlara, gençlere, STK'lara vb. yönelik).
- 1.2 Doğal, yöresel ve el sanatları (örneğin dürme turşusu, golid ekmeği, altın otu, yöresel çorap, maket serender, arıcılık ürünleri vb.) üretim, işleme ve pazarlama potansiyelini belirlemek amacıyla fizibilite çalışmaları yapılması.
- 1.3. Ortak pazarlama için üretici grubunu organize edecek animatör/uzman temini
- 1.4 Dijital pazarlama ve e-ticaret eğitimlerinin kadın ve genç girişimcilere yönelik olarak düzenlenmesi
- 1.5 Geleneksel el sanatlarının (sepet örme, kolan dokuma, ahşap işleme vb.) geliştirilmesi amacıyla eğitim düzenlenmesi
- 1.6 Yaygın üretim ve pazarlama metotları eğitimi için uzman temini
- 1.7 Tarımsal faaliyetlerin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirme kapsamında, bölge girişimcilerine/çiftçilere yönelik farkındalık eğitimleri düzenlenmesi
- 1.8 Akıllı tarım teknolojilerinin (dijital sensörler, mobil sulama sistemleri, drone vb.) yaygınlaştırılması için pilot uygulamalar ve tanıtım günleri düzenlenmesi
- 1.9 Bölgede yetişen endemik bitkilerin tespiti için fizibilite ve araştırma çalışmaları yapılması; elde edilen verilerle dijital veya basılı dokümanlar hazırlanması
- 1.10 Ekosistemde yetişen ancak ekonomik değeri az bilinen aromatik/tıbbi bitkilerin (örneğin altın otu, yayla kekiki, ısırgan otu vb.) araştırılması ve sonuçların dijital/basılı doküman olarak duyurulması
- 1.11 Bölgemizin doğal ve yöresel ürünlerini tanıtmak, diğer bölgelerde yetişen ürün çeşitliliğini ve yeni teknolojileri görmek amacıyla bölgesel/ulusal fuarlara, tanıtım günlerine katılım
- 1.12 Yöresel ve geleneksel ürünler için bölgesel, ulusal ve uluslararası festivaller/şenlikler düzenlenmesi veya mevcut etkinliklere destek verilmesi ve katılım sağlanması
- 1.13 Yerel ürünlerin (pekmez, sirke, fındık, yöresel unlu mamuller, arı ürünleri, bitkisel ürünler vb.) katma değerli ürünlere dönüştürülmesi için ortak kullanım atölyeleri (üretim alanları) kurulması ve ekipman temini (üretim alanlarının) kurulması / ekipman sağlanması
- 1.14 YEG bölgesinde üretilen/işlenen yöresel ürünlerin internetten satışı için bir web sitesi kurulması
- 1.15 Yöresel ve doğal ürünlerin satıldığı pazar yerleri ile satış ofislerinin kurulması veya mevcut pazarların onarımı/bakımının desteklenmesi (Turnalık yöresel ürünler pazarı vb.)
- 1.16 Geleneksel el sanatları üretimi için atölye kurulması veya kurulu atölyelere alet/ekipman sağlanması (örn. sepet örme, dokuma, ağaç işleme)
- 1.17 Bölgenin doğal ve geleneksel ürünlerini tanıtmak üzere afiş, broşür, kitapçık vb. dokümanlar oluşturulması (Afiş, broşür, kitapçık vb.)
- 1.18 Bölgede yetişen fındığın butik ve hediyelik satışını teşvik etmek için kırma, kavurma, paketleme gibi katma değerli süreçler için makine/teçhizat temini
- 1.19 Bölge ürünlerinin markalaşması, coğrafi işaret alınması, ürün çeşitlendirilmesi ve pazarlama çalışmalarının desteklenmesi
- 1.20 Fındık, Kivi, çilek, siyez buğdayı gibi yöre ürünlerini katma değerli hale getirecek örnek işleme tesisleri kurulması veya mevcut tesislere destek (ör. kurutma odası, değirmen, soğuk hava deposu vb.)
- 1.21 Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve iş geliştirmeye yönelik projelere referans mektubu sağlanması

Tema 2: Yerel, doğal ve kültürel kaynakların kullanımına dayalı kırsal turizm ürünlerinin geliştirilmesi

- 2.1 Turizm odaklı fizibilite çalışmaları ve/veya turistler için yürüyüş/bisiklet parkurları tasarımı (örn. Çambaşı Yaylası karavan parkı, Kabadüz-Mesudiye atlı parkuru, Küpkaya Kanyonu yürüyüş rotası, Keyfalan yaylası bisiklet rotası vb.)
- 2.2 Kuş gözlemciliği, foto-safari, doğa rehberliği vb. gibi özel ilgi turizmi türlerinin tanıtımı için fizibilite çalışmaları ve tanıtım toplantıları yapılması
- 2.3 Bölgedeki yerel yaşam deneyimleri turizmi kapsamında etkinlikler düzenlenmesi (örn. yaylada koyun sağma, yeşilcede ekmek yapımı, sütle yayla peyniri üretimi, bal sağımı vb.)
- 2.4 Çiftlik içi ve çiftlik dışı turizm girişimlerini teşvik etmek amacıyla, çiftlik ve yayla evi sahiplerinin kendi tesislerini turizm destinasyonuna dönüştürebilmeleri için atölye çalışmaları düzenlenmesi, rehber kitapçık hazırlanması ve tanıtım videolarının çekilmesi.
- 2.5 Bölgede faaliyet gösteren işletme sahiplerine ve personeline; misafir ağırlama, hijyen, iletişim ve işletmecilik konularında eğitim verilmesi (örneğin lokanta, kasap, hediyelik eşya dükkanları vb.)
- 2.6 Agro-turizm, ekoturizm ve ev pansiyonculuğu girişimlerini teşvik etmek amacıyla ilgili eğitimin düzenlenmesi (ör konaklama hizmetleri, misafir ağırlama, hijyen, gıda güvenliği, rezervasyon yönetimi konularını kapsayan eğitimler)
- 2.7 Bölgenin tanıtımı amacıyla, gelen misafirlere sunulmak ve katıldığımız/düzenlediğimiz etkinliklerde kullanılmak üzere afiş, broşür, kitapçık, billboard reklamı ve hediyelik eşyalar gibi tanıtım materyallerinin hazırlanması
- 2.8 YEG bölgesi tanıtımı için kısa tanıtım filmi çekilmesi ve profesyonel fotoğraf çekimi yaptırılması (tarihi, kültürel, doğal ve sosyal alanların tanıtımı)
- 2.9 Turistlere daha kaliteli hizmet sunmak amacıyla; iletişim becerileri, yabancı dil (özellikle temel İngilizce), misafir ilişkileri, kriz yönetimi ve yöresel rehberlik bilgisi gibi konuları kapsayan eğitim programlarının düzenlenmesi
- 2.10 Kırsal turizm alanında bilgi birikimini artırmak, iyi uygulama örneklerini görmek amacıyla ulusal ve Avrupa ülkelerine çalışma gezileri düzenlenmesi
- 2.11 Derneğimizin sosyal medya, internet sitesi vb. tanıtım mecraları için bölge tanıtımı içerikleri oluşturma ve yönetme hizmeti alınması
- 2.12 Bölgesel, ulusal ve uluslararası turizm fuarlarına katılım sağlanması
- 2.13 Akıllı köy turizmi uygulamaları kapsamında interaktif mobil uygulamalarla dijital parkur rehberliği sisteminin kurulması
- 2.14 Turistik amaçlı köylerdeki topluluk binaları/değirmenlerin yenilenmesi ve/veya ekipman temini (ahşap, taş vb. geleneksel malzemeler kullanılarak)
- 2.15 Turizm odaklı parkurların gerçekleştirilmesi için hazırlık çalışmaları (örn. Ablak Taşı, Küpkaya Kanyonu, Topçam ormanlarında yürüyüş yollarının belirlenmesi ve işaretlenmesi)
- 2.16 Turistik ve sosyal alanlara ulaşımı kolaylaştırmak için yol tabelaları ve bilgilendirme panolarının hazırlanması
- 2.17 Doğal, kültürel ve sosyal öneme sahip konularda festival, şenlik ve panayır düzenlenmesi veya mevcut etkinliklere destek verilmesi (örn. Çambaşı Kar Şenliği, Ulubey Sayaca Şenliği, Mesudiye Üçyol Şenliği, Vosvos Şenliği, mahalle şenlikleri vb.)
- 2.18 Turistlerin hatıra fotoğrafı çekebileceği simgesel pano/nesnelerin yapılması (örn. tabelalar, giriş takları, ürün maketleri vb.)
- 2.19 Bölgedeki efsane ve rivayetlere dayalı mekanların tanıtımı için simgesel yapılar ve bilgilendirme alanları oluşturulması (örn. gelin kayası, çoban Bağırtan Çeşmesi vb.)
- 2.20 Yeni turizm tesisleri ve etkinlik alanlarının (kayak merkezi, yamaç paraşütü alanı, off-road parkuru, at yarış pisti, kamp alanları, seyir terasları, gözlem evleri vb.) oluşturulması veya geliştirilmesine destek verilmesi
- 2.21 Turistler için mobil lavabo ve tuvalet gibi temel altyapı tesislerinin yapılması/destek verilmesi (örneğin Ablak Kayası, Ohtamış Şelalesi, Keyfalan Yaylası vb.)
- 2.22 Doğal afet ve iklim değişikliğine dayanıklı turizm altyapısı geliştirme projelerinin (yağmur sığınağı, bilgilendirme panosu, güvenlik uyarı sistemleri) desteklenmesi

2.23 Kırsal turizm amaçlı, ahşap, taş veya yöresel malzemelerle yapılmış mevcut çiftlik/özel binaların yenilenmesi; iç dekorasyon/mobilya/donanım temini (konaklama ve yiyecek-içecek hizmetlerinde kullanım)

Tema 3: Toplumun kültürel ve sosyal yaşamını geliştirmek ve kolektif yerel örgütlerin, derneklerin ve STK'ların (kadın grupları dahil) desteklenmesi

3.1 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların kurulma ve geliştirilme süreçleri için animasyon (yönlendirme) çalışmaları yapılması

3.2 Öz güven artırmak amacıyla kadın dernekleri/gruplarına yönelik eğitim düzenlenmesi (toplumsal cinsiyet eşitliği, çevre bilinci, sağlık, aile içi iletişim vb. konularında)

3.3 Mahallelerde mobil kültür aracı, gezici sinema veya gezici tiyatro gösterileri düzenlenmesi ile sosyal yaşamın canlandırılması

3.4 Kırsalda yaşayan bireylerin sosyal etkileşimini ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla, farklı yaş ve grupları bir araya getiren spor etkinlikleri, zeka oyunları turnuvaları, sanatsal kurslar (resim, müzik, el sanatları vb.) ve hobi atölyeleri gibi katılımcı faaliyetlerin düzenlenmesi.

3.5 STK'ların ve kadın derneklerinin görünürlüğünü artırmak amacıyla sosyal medya hesapları veya internet sitelerinin yönetim hizmetinin sağlanması

3.6 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların düzenleyecekleri etkinlikler (festival, şenlik, toplantı vb.) için gerekli iaşe ve organizasyon desteği sağlanması (örn. salon kiralama, ikram hizmeti, sahne-ses sistemi kiralama, uçurtma alımı, sanatçı/uzman temini vb.)

3.7 Bölgedeki doğa sporlarına ilgi artırmak için çocuk, genç ve yetişkinlere yönelik eğitimler verilmesi (kayak, kampçılık vb.)

3.8 Çocuk ve gençlerin sosyal etkileşimini ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla; şenlikler, kültür-bilim gezileri, yöresel buluşmalar ve doğa yürüyüşleri gibi sosyal etkinliklerin düzenlenmesi.

3.9 Bölgenin sosyo-kültürel tarihinin, yerel kahramanların ve bölgeden çıkan başarı öykülerinin araştırılması, bu araştırma sonuçlarının dijital veya basılı doküman olarak çoğaltılıp duyurulması ile birlikte, bu konuları içeren söyleşi ve etkinliklerin düzenlenmesi

3.10 Yerel kolektif kuruluşlara ve STK'lara yönelik proje yazma, iletişim ve tanıtım stratejileri, hibe programları başvuru süreçleri, gönüllülük yönetimi, kapasite geliştirme, sosyal proje tasarımı ve etki analizi konularında eğitimler düzenlenmesi.

3.11 Kırsal alanlardaki kadın derneklerine/kooperatiflerine ekipman/malzeme temini (örneğin kurutma fırını, doğrama makinesi, krom tezgah, dokuma makinesi vb.) ile kadınların kapasitesinin artırılması

3.12 Kültürel gelişimi sağlamak amacıyla, kütüphanesi olmayan yerleşimlerde kütüphane oluşturulması için tefriş ve kitap temini

3.13 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların kullanımına yönelik topluluk binalarının tefrişi (bilgi-işlem ekipmanı, ofis mobilyası, toplantı ekipmanları vb.)

3.14 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların yapacakları etkinlik/ toplantılar için ekipman ve malzeme temini (masa, sandalye, ses sistemi, televizyon, çadır vb.)

3.15 Bölgedeki amatör spor kulüplerinin, derneklerinin kapasitesini ve yerele katkısını artırmak için spor malzemesi ve ekipman temini

3.16 Sivil toplum kuruluşlarının üyeleri ve köy halkının birlikte zaman geçirmesi ve fiziksel aktivitelere katılımı amacıyla ortak kullanım alanlarına kurulmak üzere fitness ekipmanları ve bireysel sporlara (yoga, pilates, masa tenisi, okçuluk vb.) yönelik malzeme desteği sağlanması.

3.17 Çocuklara ve gençlere yönelik; ekolojik yaşam, tasarım, müzik, el becerileri gibi farklı temalarda atölyelerin yer aldığı çok amaçlı öğrenme ve etkinlik alanlarının oluşturulması; ayrıca eğitim amaçlı sera kurulumu gibi uygulamalı öğrenme ortamlarının geliştirilmesi.

3.18 Yerel kolektif kuruluşlar, bölge girişimcileri ve STK'ların hibe veya resmi kurum başvurularında referans mektupları ile desteklenmesi

Tema 4: Yerel Eylem Grupları Ağı, iyi uygulama örneklerinin paylaşımı, IPARD programının yaygınlaştırılması ve kırsal kalkınmaya yeni yaklaşımların öğrenilmesi

- 4.1 YEG üyeleri ve çalışanlarının kişisel gelişim, proje yazma, pazarlama, maliyet analizi ve hibe destekleri konusunda eğitimlere gönderilmesi veya eğitim düzenlenmesi
- 4.2 Avrupa ülkelerindeki diğer LAG'larla karşılıklı deneyim ve proje alışverişini sağlamak amacıyla çalışma gezisi düzenlenmesi, bir LAG ile kardeş protokolü yapılması
- 4.3 Ulusal ağ etkinliklerine katılım sağlanması
- 4.4 Bölgemiz için hazırlanan YKS'nin tanıtımı ve bilinirliğinin artırılması amacıyla toplantılar düzenlenmesi
- 4.5 IPARD, LEADER, EIP-AGRI, Yeşil Gündem, sürdürülebilir kırsal kalkınma, dijital tarım vb. konularda seminer/eğitim programları düzenlenmesi veya mevcut etkinliklere katılım sağlanması
- 4.6 Ulusal düzeyde, LEADER kapsamında ağ oluşumunu desteklemek için çalışma gezileri düzenlenmesi
- 4.7 Bölgesel ve ulusal çalıştay/kurultaylar düzenlenmesi ve/veya varolan çalıştay/kurultaylara destek verilmesi (Mesudiye Kurultayı vb.)
- 4.8 Bölgemizdeki ortak sorunlara yönelik tematik ağların (örneğin kırsal turizm işletmecileri, kadın kooperatifleri, genç çiftçiler vb.) kurulması
- 4.9 Diğer yerel eylem grupları, ilgili STK ve paydaş kurum temsilcilerinin davet edilerek fikir alışverişi, bilgi biriktiriliği konularında (örneğin Ordu YEG Dernekleri Zirvesi gibi) bölgemizde tanıtım faaliyetleri yapılması

5.3. Projelere Yönelik İş/Eylem Planları

Hazırlamış olduğumuz eylem planı, YKS vizyonumuzu yansıtan, bölgemizin ihtiyaçları doğrultusunda, Uygun Harcama Listesine dikkat edilerek oluşturulmuştur. Derneğimizin Eylem Planı Ek-2 de sunulmuştur.

6. Finansal Bilgiler

6.1. Bütçeleme

IPARD III Programı "Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması-LEADER Yaklaşımı" tedbiri kapsamında destek almak için kurulan derneğimiz üç ilçenin birleşmesi ile oluşmuştur. Yapılan sınıflandırma da Büyük YEG olarak yapılan tanımlamaya uymaktadır. Hazırlamış olduğumuz bütçe ve finansal tablo bu doğrultuda verilen limitler dahilinde hazırlanmıştır.

6.2. Finansal Tablolama

Yerel Kalkınma Stratejisi Rehberinde belirtilen kriterlere göre hazırlamış olduğumuz Finansal Plan Tablosu Ek-1 olarak YKS ekinde sunulmuştur.

6.3. Tamamlayıcı Diğer Fonların Belirlenmesi

LEADER tedbiri bütçesinin karşılamadığı giderlerimiz IPARD II sürecinde olduğu gibi derneğimizin oluşturacağı kendi bütçesi ile karşılanacaktır. LEADER tedbirinin derneğimize tahsis edeceği yıllık 2.671.774,00-TL hibe bütçesinin %20 si kadar 534.354,80-TL (534.354,80 TL x 6 yıl = 3.206.128,80 TL) de ek olarak bölgemizin yerel yönetimlerinde ve dernek yönetiminde bulunan Yener KAYA, İsa TÜRKCAN ve Aydın GÜNDOĞDU önderliğinde donör katkısı kapsamında sağlanacaktır. Bunun haricinde derneğimize yapılacak bağışlarla birlikte; uygun ortaklarla uygun faaliyetler için AB, BM, DOKA, DOKAP, Bakanlıkların ilgili kurumları (Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü vb.), Büyükelçiliklerin hibe

programlarına başvurulacaktır. Çifte finansman oluşturmayacak programlar üzerinden yeni kaynakların araştırılması yapılacaktır.

7. Yerel Kalkınma Stratejisinin Uygulanması

7.1. Küçük Projelerin Uygulanması

YKS' nin uygulanması aşamasında seçmiş olduğumuz temalara YKS rehberinde belirtilen kriterlere uygun olarak belirlediğimiz küçük projeler uygulanacaktır. Başlıca planladığımız küçük projelerimiz aşağıdadır;

Tema 1: Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik olarak kaliteli ürünler, el sanatları ve diğer faaliyetler de dahil olmak üzere kısa tedarik zincirlerinin ve katma değerli ürünlerin geliştirilmesi

- 1.11 Bölgemizin doğal ve yöresel ürünlerini tanıtmak, diğer bölgelerde yetişen ürün çeşitliliğini ve yeni teknolojileri görmek amacıyla bölgesel/ulusal fuarlara, tanıtım günlerine katılım
- 1.12 Yöresel ve geleneksel ürünler için bölgesel, ulusal ve uluslararası festivaller/şenlikler düzenlenmesi veya mevcut etkinliklere destek verilmesi ve katılım sağlanması
- 1.13 Yerel ürünlerin (pekmez, sirke, fındık, yöresel unlu mamuller, arı ürünleri, bitkisel ürünler vb.) katma değerli ürünlere dönüştürülmesi için ortak kullanım atölyeleri (üretim alanları) kurulması ve ekipman temini (üretim alanlarının) kurulması / ekipman sağlanması
- 1.14 YEG bölgesinde üretilen/işlenen yöresel ürünlerin internetten satışı için bir web sitesi kurulması
- 1.15 Yöresel ve doğal ürünlerin satıldığı pazar yerleri ile satış ofislerinin kurulması veya mevcut pazarların onarımı/bakımının desteklenmesi (Turnalık yöresel ürünler pazarı vb.)
- 1.16 Geleneksel el sanatları üretimi için atölye kurulması veya kurulu atölyelere alet/ekipman sağlanması (örn. sepet örme, dokuma, ağaç işleme)
- 1.17 Bölgenin doğal ve geleneksel ürünlerini tanıtmak üzere afiş, broşür, kitapçık vb. dokümanlar oluşturulması (Afiş, broşür, kitapçık vb.)
- 1.18 Bölgede yetişen fındığın butik ve hediyelik satışını teşvik etmek için kırma, kavurma, paketleme gibi katma değerli süreçler için makine/teçhizat temini
- 1.19 Bölge ürünlerinin markalaşması, coğrafi işaret alınması, ürün çeşitlendirilmesi ve pazarlama çalışmalarının desteklenmesi
- 1.20 Fındık, Kivi, çilek, siyez buğdayı gibi yöre ürünlerini katma değerli hale getirecek örnek işleme tesisleri kurulması veya mevcut tesislere destek (ör. kurutma odası, değirmen, soğuk hava deposu vb.)

Tema 2: Yerel, doğal ve kültürel kaynakların kullanımına dayalı kırsal turizm ürünlerinin geliştirilmesi

- 2.14 Turistik amaçlı köylerdeki topluluk binaları/değirmenlerin yenilenmesi ve/veya ekipman temini (ahşap, taş vb. geleneksel malzemeler kullanılarak)
- 2.15 Turizm odaklı parkurların gerçekleştirilmesi için hazırlık çalışmaları (örn. Ablak Taşı, Küpkaya Kanyonu, Topçam ormanlarında yürüyüş yollarının belirlenmesi ve işaretlenmesi)
- 2.16 Turistik ve sosyal alanlara ulaşımı kolaylaştırmak için yol tabelaları ve bilgilendirme panolarının hazırlanması
- 2.17 Doğal, kültürel ve sosyal öneme sahip konularda festival, şenlik ve panayır düzenlenmesi veya mevcut etkinliklere destek verilmesi (örn. Çambaşı Kar Şenliği, Ulubey Sayaca Şenliği, Mesudiye Üçyol Şenliği, Vosvos Şenliği, mahalle şenlikleri vb.)
- 2.18 Turistlerin hatıra fotoğrafı çektirebileceği simgesel pano/nesnelerin yapılması (örn. tabelalar, giriş takları, ürün maketleri vb.)
- 2.19 Bölgedeki efsane ve rivayetlere dayalı mekanların tanıtımı için simgesel yapılar ve bilgilendirme alanları oluşturulması (örn. gelin kayası, çoban Bağirtan Çeşmesi vb.)

- 2.20 Yeni turizm tesisleri ve etkinlik alanlarının (kayak merkezi, yamaç paraşütü alanı, off-road parkuru, at yarış pisti, kamp alanları, seyir terasları, gözlem evleri vb.) oluşturulması veya geliştirilmesine destek verilmesi
- 2.21 Turistler için mobil lavabo ve tuvalet gibi temel altyapı tesislerinin yapılması/destek verilmesi (örneğin Ablak Kayası, Ohtamış Şelalesi, Keyfalan Yaylası vb.)
- 2.22 Doğal afet ve iklim değişikliğine dayanıklı turizm altyapısı geliştirme projelerinin (yağmur sığınağı, bilgilendirme panosu, güvenlik uyarı sistemleri) desteklenmesi

Tema 3: Toplumun kültürel ve sosyal yaşamını geliştirmek ve kolektif yerel örgütlerin, derneklerin ve STK'ların (kadın grupları dahil) desteklenmesi

- 3.11 Kırsal alanlardaki kadın derneklerine/kooperatiflerine ekipman/malzeme temini (örneğin kurutma fırını, doğrama makinesi, krom tezgah, dokuma makinesi vb.) ile kadınların kapasitesinin artırılması
- 3.12 Kültürel gelişimi sağlamak amacıyla, kütüphanesi olmayan yerleşimlerde kütüphane oluşturulması için tefriş ve kitap temini
- 3.13 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların kullanımına yönelik topluluk binalarının tefrişi (bilgi-işlem ekipmanı, ofis mobilyası, toplantı ekipmanları vb.)
- 3.14 Yerel kolektif kuruluşların ve STK'ların yapacakları etkinlik/ toplantılar için ekipman ve malzeme temini (masa, sandalye, ses sistemi, televizyon, çadır vb.)
- 3.15 Bölgedeki amatör spor kulüplerinin, derneklerinin kapasitesini ve yerele katkısını artırmak için spor malzemesi ve ekipman temini
- 3.16 Sivil toplum kuruluşlarının üyeleri ve köy halkının birlikte zaman geçirmesi ve fiziksel aktivitelere katılımı amacıyla ortak kullanım alanlarına kurulmak üzere fitness ekipmanları ve bireysel sporlara (yoga, pilates, masa tenisi, okçuluk vb.) yönelik malzeme desteği sağlanması.
- 3.17 Çocuklara ve gençlere yönelik; ekolojik yaşam, tasarım, müzik, el becerileri gibi farklı temalarda atölyelerin yer aldığı çok amaçlı öğrenme ve etkinlik alanlarının oluşturulması; ayrıca eğitim amaçlı sera kurulumu gibi uygulamalı öğrenme ortamlarının geliştirilmesi.

7.2. Pazar, Markalaşma ve Rekabet Olanaklarının Geliştirilmesi

Bölgemizde yerel üreticilerin, kooperatiflerin ve özellikle kadın gruplarının gelir düzeyini artırmak; kırsal turizmi destekleyerek bölgesel kalkınmayı hızlandırmak adına pazar olanaklarının geliştirilmesi, markalaşmanın güçlendirilmesi ve rekabet avantajının artırılması temel önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Bölgemizde hâlihazırda üretilen coğrafi işaretli ürünlerin (örneğin Kabadüz Yayla Pancarı Turşusu, Mesudiye Kuru Ekmeği / Goliti) sayısını artırarak bu ürünlere kimlik kazandırmak ve ulusal düzeyde bilinirliğini ön plana çıkarmak üzere çalışmalarımız devam etmektedir. Bu kapsamda, yöresel ürünlerin ve kadın kooperatifleri aracılığıyla üretilen ürünlerin dijital platformlarda tanıtımını artırmak ve e-ticaret uygulamaları ile pazar paylarını genişletmek için faaliyetler yürütmekteyiz.

Bölgemizin önemli kırsal turizm destinasyonları olan Çambaşı Yaylası ve Kayak Tesisi, Ulubey Küpkaya Kanyonu, Uluğbey Seyir Terası, Mesudiye Yeşilce Beldesi, Keyfalan Yaylası gibi alanların ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımı için bilgilendirme etkinlikleri, medya iş birlikleri ve hedef kitle odaklı dijital kampanyalar düzenlenmektedir. Bu faaliyetlerde önceliğimiz, ilgili bölgelerdeki alt yapı eksiklerinin giderilmesidir. Çünkü sürdürülebilir bir turizm deneyimi, ancak yeterli konaklama, ulaşım, bilgi erişimi ve çevre düzenlemeleriyle mümkündür.

Bölgemize gelen ziyaretçileri geleneksel Türk misafirperverliği ile karşılamak, kültürel değerlerimizi yaşatmak ve aktarmak açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda,

yerel, ulusal ve uluslararası fuarlarda, tanıtım günlerinde aktif olarak yer alarak bölgemizi, ürünlerimizi ve projelerimizi tanıtmaya devam edeceğiz.

Öte yandan, kooperatifleşme bilincinin geliştirilmesi, birlikte hareket etmenin önemi ve bu yapıların rekabet gücüne olan katkıları hakkında da farkındalık oluşturmak amacıyla eğitim programları ve bilgilendirme toplantıları düzenlemeyi sürdüreceğiz.

Yerel Kalkınma Stratejimiz çerçevesinde hazırladığımız Yerel Eylem Planımızın birçok maddesi, bölge kalkınmasını destekleyici nitelikte olup; pazar, markalaşma ve rekabet olanaklarını artırıcı faaliyetleri kapsamaktadır. IPARD III sürecinde de bu alanlara yönelik projeler önceliklendirilerek bölgemizin ekonomik kapasitesi güçlendirilecektir.

8. İletişim ve Tanıtım

Derneğimiz, kırsal kalkınmanın temel unsurlarından biri olan bölgenin bilinirliğinin artırılması amacıyla, IPARD II sürecinde başlatmış olduğu iletişim ve tanıtım faaliyetlerine IPARD III sürecinde de kararlılıkla devam edecektir.

IPARD II döneminde gerçekleştirilen faaliyetler detaylı olarak Ek-7 dosyasında yer almakta olup, bu kapsamda elde edilen deneyim ve kazanımlar doğrultusunda IPARD III sürecinde yürütülecek faaliyetler, Ek-2 Eylem Planı'nda da açıkça görülmektedir.

Bölgemizin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlayacak iletişim ve tanıtım çalışmaları, yerel, ulusal ve uluslararası platformlarda etkin tanıtım faaliyetleriyle desteklenerek devam edecektir.

İletişim stratejimizin önemli bir bileşeni olarak, dijital platformların etkin kullanımı ön plandadır. Sosyal medya hesaplarımız, web sitemiz ve dijital yayınlarımız aracılığıyla bölgemiz ve projelerimiz hakkında düzenli bilgilendirme yapılmakta; paydaşlar ve kamuoyu ile etkileşim sağlanmaktadır. Böylece bilginin şeffaf ve hızlı şekilde yayılması sağlanarak, bölgeye yönelik farkındalık artırılmaktadır.

Ayrıca, yerel halkın, paydaşların ve kamu kurumlarının katılımını teşvik eden interaktif etkinlikler, seminerler ve atölye çalışmaları organize edilmektedir. Bu tür faaliyetlerle hem iletişim ağımız güçlendirilmekte hem de bölgedeki iş birliği ve ortak hareket kabiliyeti artırılmaktadır.

IPARD III sürecinde, iletişim ve tanıtım faaliyetlerimizi daha da genişleterek, bölge ekonomisinin ve kültürel değerlerinin tanıtımında daha fazla başarı elde etmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda, basın-yayın organları ile ilişkiler geliştirilmekte, yerel ürünler ve turizm potansiyeli için özel kampanyalar düzenlenmekte ve bölge marka değerini yükseltecek projeler hayata geçirilecektir.

9. Ekler

Ek-1 Finansal Plan

Ek-2 Eylem Planı

Ek-3 Yerleşim Yeri Listesi

Ek-4 Paydaş Analizi

Ek-5 Anket Değerlendirme Raporu ve Anketler

Ek-6 Toplantı Raporları

Ek-7 IPARD II Faaliyetler Listesi ve Sunumu

Ek-8 Donör Taahhüdü/Sözleşmesi